Posamezna številka Din 1. Poštnina v gotovini.

Št. 52. V Ljubljani, v soboto 1. marca 1924. Leto I.

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvzemši pondeljke.
Mesečna naročnina:
V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravništvo: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Kaj je s Kmetijsko družbo?

Včerajšnji »Slovenec« poroča iz Beograda, da je ministrski svet vsled čudnih razmer v Kmetijski družbi odredil, da se pod tako čudnimi okolnostmi sklicani občni zbor odloži. Proti temu sklepu in za vpostavitev neznosnih(!) razmer v Kmetijski družbi je ponovno interveniral g. Pucelj. Ker pa so uradna poročila bila dosti drugačna od Pucljevih, se tem intervencijam ni mogło ugoditi v polni meri(!), temveč je ministrski svet sklenil, da se morajo izvršiti najprej volitve novih delegatov v vseh podružnicah, nakar šele naj se skliče občni zbor Kmetijske družbe.«

Tako »Slovenec«. Ne moremo trenutno ugotoviti, v koliko so »Slovenčeve« informacije točne in v koliko so le izraz pobožne želje. Na vsak način pa je jasno to, da so se v Beogradu zopet pričele intrige proti rednemu poslovanju v Kmetijski družbi in da se pripravlja od strani SLS zadnji — in kot gospodje upajo — odločilni naskok na Kmetijsko družbo.

V sredo, dne 20. februarja so namreč imeli zaupniki SLS v Ljubljani strogo zaupno zborovanje glede »Kmetijske družbe«. Na tem zborovanju je bilo med drugim sklenjeno, da skliče vsak zaupnik SLS v svojem kraju zaupen sestanek, na katerem mora pridobiti čim več pristašev za vstop v Kmetijsko družbo. Članarino za podružnice naj pobira zaupnik SLS, ki naj je ne pošlje glavnemu odboru Kmetijske družbe, temveč tajništvu SLS v Ljubljani. Do dne 25. marca morajo biti spiski novih članov v Ljubljani in ravno tako tudi nabrana članarina. Dne 31. marca, torej zadnji dan, kakor se po pravilih Kmetijske družbe še sprejemajo člani, ki imajo za tekoče leto volivno pravico, pa bo tajništvo SLS prijavilo vse nove člane in tako v zadnjem hipu onemogočilo svojim nasprotnikom sploh vsak protimanever.

Na ta način naj bi se uresničilo torej to, kar je zagrozil na skupni seji delegatov SLS in SKS prof. Remec, ko je dejal, da bo SLS za zmago v Kmetijski družbi izdala tudi milijon kron.

S polno paro dela torej SLS, da si pridobi najvažnejšo organizacijo slovenskega kmeta. Način, kakor vodi SLS boj za Kmetijsko družbo, dokazuje, da se ne bori SLS za zmago v Kmetijski družbi iz idealnih namenov, temveč iz partizanskih, da o drugih sploh ne govorimo.

Najprej so govorili pristaši SLS v Beogradu o malverzacijah, ki da so se zgodile pri Kmetijski družbi, ko pa so člani glavnega odbora s podpisi pozvali oblast, da se jih pred sodnijo pokliče na odgovor, pa so padle govorice o malverzacijah v nič.

Nasprotno pa so se iznesli proti nekaterim funkcijonarjem SLS v glavnem odboru Kmetijske družbe konkretni očitki in pozvalo se je nekatere celo imenoma, da nastopijo pred sodiščem v obrambo svoje časti, toda napadeni funkcijonarji SLS se niso niti zganili. Ali ne govori to dovolj?

Prevažna za vse naše gospodarstvo pa je Kmetijska družba, da bi mogli trpeti, da bi postala torišče za partizanske namene.

Povdariti moramo pa še eno. Kmetijska družba je popolnoma avtonomna družba in v njene posle se nima nihče umešavati. Sedanji glavni odbor je bil pravilno izvoljen in proti njegovemu delovanju ni bilo nobenega resnega ugovora. Ugovor je bil podan le proti njegovemu I. podpredsedn. prof. Jarcu, kateremu je bila jasno in nedvoumno izrečena nezaupnica. Vsako gaženje avtonomnih pravic Kmetijske družbe je zato nedopustno.

Boj za Kmetijsko družbo je stvar vsega slovenskega naroda in zato protestiramo, da bi se ta boj reševal samo z ozirom na eno stranko, ki je vrhu tega v družbi v manjšini.

Še manj razumljivo pa je, da bi vlada prezrla avtonomne pravice Kmetijske družbe na ljubo stranke, ki se veže z Radićem in ki je dosledno grešila proti temeljnim zahtevam našega ujedinjenja.

Kmetijska družba pripada slovenskemu kmetu in zato gre samo njemu pravica, da odločuje v njej.

To mora upoštevati tudi — vlada!

Narodna skupščina.

SPECIJALNA DEBATA O VRHOVNI DRŽAVNI UPRAVI. — SVOBODNA CONA V SOLUNSKEM PRISTANIŠČU.

Beograd, 29. febr. (Z) Na današnji seji narodne skupščine, ki se je začela ob 10. uri dop., se je po kratkih upitih prešlo na **specijalno debato o vrhovni državni upravi.** Prvi je govoril posl. g. **Škulj** (jugoslov. klub) o naših predvojnih dolgovih, o katerih se nam po preteku 5 let še vedno ni ničesar poročalo in o bonih, ki se nanašajo na markiranje bivših avstro-ogrskih novčanic ter zahteval, da se ti 20 odstotni boni izplačajo, da pa se izplačajo tudi tiste novčanice, ki so bile markirane s ponarejenimi znamkami iz tihotapskega fonda. Izjavlja v imenu svojega kluba, da bo glasoval proti. Nato je kritikoval demokrat g. **Agatonović** notranjo, zunanjo in finančno politiko ter razlagal industrijsko posojilo. Odrekal je ministru financ zaslugo na sedanjem dviganju dinarja, češ, da tiči pravi razlog tega pojava v dejstvu, da nismo mi gospodarji in merodajni faktor za vrednost našega dinarja, temveč inozemstvo. Končno izjavlja, da bo glasoval proti takemu proračunu. Poslednji je govoril zemljoradnik g. **Voja Lazić**, ki je naglašal, da je proračun sestavljen brez vsake varčnosti. Napadal je dispozicijske fonde in predlagal, da se proračun vrhovne državne uprave završe in da se iz njega sploh izbrišejo gotovo partije. Izjavlja, da bo glasoval proti proračunu. Nato je bila seja zaključena ob 1. uri popoldne, ter se nadaljevala ob pol 5. uri popoldne. Predsednik narodne skupščine g. Ljuba Jovanović, je dal na razpravo **zakonski predlog o naši privilegovani svobodni coni v solunskem pristanišču.** Poročevalec večine g. Mika Dimitrijević je prečital poročilo večine ter navajal motive in razloge, ki so dovedli do pridobitve te cone. Priporočal je poslancem, da ta zakonski predlog sprejmejo. Nato je govoril demokrat g. Ilija Šumenković ter povdarjal, da je napačno, da se cona imenuje »srbska« in da bi bilo treba ime popraviti v »cono kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev«. Minister zunanjih del. g. dr. Ninčić je v krajšem govoru priporočal sprejem tega zakonskega predloga ter se dotaknil opombe posl. g. Šumenkovića glede naziva cone, obljubljajoč, da se bo ime cone naknadno popravilo. Nato se je začelo glasovanje ter je pri prvem poimenskem glasovanju glasovalo 140 poslancev za, pri drugem pa 142, s čemur je bil ta zakonski načrt sprejet. Zanj je glasovala tudi cela opozicija.

Prihod Radićevcev v Beograd.

V PONDELJEK ALI TOREK PRIDE V SKUPŠČINO 30 RADIĆEVCEV. — PAŠIĆEVA AVDIJENCA PRI KRALJU. — VLADA SE SMATRA ŠE VEDNO ZA DOVOLJ MOČNO, DA OBVLADA POLOŽAJ.

Beograd, 29. febr. (ML) Danes dopoldne je dospela v Beograd vest iz Zagreba, da pride v ponedeljek ali torek v Beograd 30 Radićevih poslancev iz banovine Hrvatske. Ta sklep je bil javljen v Beogradu po sestanku vodstva hrvatske republikanske seljačke stranke in hrvatske zajednice. Po sklepu vodstva bi naj Radićevi poslanci izvršili v Beogradu vse formalnosti in bi prisegli kralju zvestobo in na ustavo. Ta vest je izzvala v beograjskih krogih veliko senzacijo, zlasti v političnih krogih. Na podlagi te vesti se je nocoj razširila v Beogradu govorica, da je ministrski predsednik Pašić podal ostavko. Naš dopisnik se je v tem pogledu informiral v krogih, ki so blizu Pašiću in izvedel, da to ne odgovarja resnici. Vlada smatra, da sedaj ne obstoja nikak težak položaj za njo, posebno ne tak, da bi morala podati ostavko. Za sedaj se ne polaga v radikalnem klubu nikako važnost na prihod Radićevcev, ker se misli, da gre tu za tako senzacijo, kakor so bile vse prejšnje. Opozicijonalni krogi trde, da je sklep Radićevcev in zajedničarjev definitiven in da bo v ponedeljek ali torek najznačilnejši dan v naši politični zgodovini. Opozicijonalni krogi trde tudi, da je Pašić o vsem tem obveščen, in da se je odločil podati ostavko, ki jo bo v ugodnem momentu predložil kralju. Opozicijonalni krogi smatrajo, da se v tem slučaju radikali ne morejo nadejati, da dobe mandat za volilno vlado, ker je predsedniku demokratske stranke Davidoviću od kralja obljubljeno, da dobi mandat za posle volilne vlade, ako dospejo Radićevci v Beograd.

Beograd, 29. febr. (ML) V opozicijonalnih krogih se trdi, da je ob priliki sinočne avdijence pri kralju ministrski predsednik skušal kralja prepričati o težki situaciji, v kateri se sedaj nahaja radikalna vlada in skušal dobiti mandat za kratkoročno poslovanje, nato pa za volilno vlado. Po tem mandatu bi naj vlada izvedla invalidski zakon, proračun in ratifikacijo razmejitve z Romunijo. Na volitve bi se šlo pod parolo ohranitve vidovdanske ustave.

Beograd, 29. febr. (ML) Po seji narodne skupščine je vlada imela kratko konferenco v ministrski sobi o politični situaciji. Ministrski predsednik Pašić je obvestil člane vlade, da bo nocoj ali pa jutri obvestil o situaciji krono. Ministri so izjavili, da imajo točne informacije o tem, da Radičevci ne pridejo v Beograd. Misiji dr. Laze Markovića v Zagrebu se pripisuje velika važnost in se smatra, da se mu bo posrečilo pridobiti Radićevce za to, da ne pridejo v Beograd in da započno pogajanja z radikali.

Beograd, 29. febr. (ML) Včerajšnji »Odjek« ugotavlja, da se Pašić bavi s tem, kako bi razbil opozicijonalni blok. Markovića je poslal v Zagreb, da pridobi Radićevce za radikale. A to je vse zastonj. Vse nade Pašića, da ustvari nezaupanje v opozicijonalni blok, so brezuspešne tako v javnem mnenju kakor tudi pri kroni sami. Opozicijonalni blok je prepričan, da Pašić ne bo imel uspeha. Krona je imela priliko, da je dobila jasno orijentacijo. Pašiću se ne bo posrečilo, da se izvije iz sedanje težke situacije.

POLOŽAJ V JUŽNI SRBIJI.

Beograd, 29. febr. (Z) »Politika« javlja iz Štipa: Po mnogih poročilih ni nikakega dvoma, da vrše komitske organizacije pospešene priprave za pomladansko akcijo v južni Srbiji. Z največjo naglico se izterjavajo davki, ki so jih razpisali komitaši. Deli se orožje, municija in nova obleka. Meja napram južni Srbiji je zaprta, kakor za časa mobilizacije. Komitske čete, ki so se čez zimo mudile na našem ozemlju, ne vrše več terorističnе akcije, temveč hodijo mirno po vaseh, napovedujoč povsod krvavo spomlad.

ANGORSKA NARODNA SKUPŠČINA.

Angora, 29. febr. (K) (Agence Havas.) Narodna skupščina bo, kakor izgleda, proračunski predlog odklonila, da bi povzročila padec kabineta, na kar bi Izmed paša rekonstruiral kabinet po radikalnih načelih večine. Ta načela vsebujejo posebno prognanstvo kalifata in cesarske rodbine.

BOLGARSKIM REVOLUCIJONARJEM SE DOVOLI POVRATEK V DOMOVINO.

Sofija, 29. febr. (Z) Ministrski svet je sklenil izdelati zakon, po katerem bi se dovolil beguncem pretekle revolucije povratek v domovino. Izvzeto bi bilo le kakih 30 oseb, katerih imena se bodo naknadno objavila.

Sofija, 29. febr. (K) (Bolgarski dopisni urad.) Bivši ministri kabineta Stambolijskega Torlakov, Tomov in Manojlov so bili proti položitvi kavcije izpuščeni na prosto.

KRALJEVI OBISKI V LONDONU.

London, 29. febr. (K) V krogih, ki stoje blizu angleškega dvora se govori o obisku kraljev Romunije, Jugoslavije in Italije ter perzijskega šaha, ki se pričakuje tekom poletja v Londonu.

Ali si član Jugoslovenske Matice?

Škandalozna odredba direkcije drž. železnic.

Ljubljana, 29. febr. Akcijski odbor ročnih in duševnih delavcev v Ljubljani, v katerem so zastopane slovenske strokovne organizacije brez razlike političnih naziranj, je izdal ta-le komunike:

»Generalna direkcija državnih železnic v Beogradu je danes, dne 29. febr. telegrafično odredila, da ljubljanska direkcija ne sme do nadaljnega izplačati plače 1. marca uslužbencem bivšega inšpektorata državnih železnic v Ljubljani.

Odredbo generalne direkcije se da tolmačiti samo tako, da se hoče s 1. marcem reducirati precejšnje število uslužbencev. **Da ne bi ti reduciranci dobili plače za marc, mora čakati nedoločen čas okrog 6000 železniških uslužbencev z družinami na svoje borne prejemke.**

Akcijski Odbor ročnih in duševnih delavcev je danes zvečer odposlal predsedništvu vlade in narodne skupščine ter Ministrstvu Saobračaja naslednjo brzojavko:

»Najodločnejše protestiramo proti nečuvenemu ukrepu generalne direkcije državnih železnic v Beogradu radi ustavitve izplačila uslužbencem za prvi marec.«

Odredba generalne direkcije je izzvala med vsemi železničarji upravičeno razburjenje, ki ima lahko nepričakovane posledice. **Pozivamo odgovorne činitelje, da izplačilo nemudoma odredijo.«**

Džemijet.

Beograd, 29. februarja. (Z) V četrtek 6. marca pride na dnevni red seje narodne skupščine interpelacija džemijetskega kluba o pokolju muslimanov od strani policije. Za to interpelacijo vlada v vseh parlamentarnih krogih veliko zanimanje, ker bo od držanja radikalov napram njej odvisno tudi držanje džemijeta napram vladi. Džemijet preti, da bo obrnil vladi hrbet, če ne bo izpolnila vseh zahtev izraženih v interpelaciji. V tem slučaju bi ostala vlada, kakor trde »Beogradske Novosti« tudi brez zadnjega ostanka svoje večine. Kljub temu pa se smatra kot gotovo, da vlada ne bo pristala na vse zahteve džemijeta, ker bi napravilo to zelo težek utis na pravoslavno prebivalstvo južne Srbije, katero postaja vedno bolj nestrpno napram brezobzirnosti džemijeta. Vlada se bo v najkrajšem času pogajala z džemijetskimi voditelji, da bi našla tako rešitev, da bi ohranila svojo avtoriteto, obenem pa obdržala džemijet v svoji večini. Radikali so prepričani, da se bo taka rešitev našla, ker ima džemijet dovolj razlogov, da je v svoji akciji proti vladi obziren.

Železniška nesreča.

Beograd, 29. febr. (Z) Včeraj ob 5. uri popoldne sta trčila drug ob drugega tovorni in brzovlak med Ševetićem in Tavankutom naprogi Beograd-Subotica. Poškodovana sta dva vagona brzovlaka, kakor tudi lokomotiva in velik del proge, od tovornega vlaka pa je skočilo 12 vagonov s tira. Človeških žrtev ni bilo, le strojevodje, kurjači in 6 potnikov, je lahko ranjenih. Nesrečo je zakrivil železniški pripravnik Poljaković, ki je pustil signal odprt.

RAZMEJITEV MED NAŠO DRŽAVO IN ROMUNIJO.

Beograd, 29. febr. (ML) Danes dopoldne je bila seja odbora za proučevanje zakonskega predloga glede razmejitve med našo državo in Romunijo. Po kratki diskusiji je bila konvencija z večino glasov sprejeta. Jutri bo podano narodni skupščini poročilo, tako da se bo o ratifikaciji odločevalo nemudoma.

JUGOSLAVIJA IN SOVJETSKA RUSIJA.

Praga, 29. febr. (K) Oficijelni organ moskovske vlade »Izvestja« prinaša ostro kritiko romunske, češkoslovaške in jugoslovanske politike radi njene ozke in podrejene zveze s francosko zunanjo politiko.

Beograd, 29. febr. (ML) Po vesteh iz Moskve je tam organiziran trust za izvoz vsakovrstnih proizvodov v Jugoslavijo. Rusija bo izvažala v Jugoslavijo steklo, sukanec in krzno.

SNEŽNI METEŽI.

Zagreb, 29. febr. (Z) Na progi Ogulin-Gračac se še ni posrečilo vzpostaviti promet. Čiščenje proge se nadaljuje. Sneg je visok do 2 metra.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 29. febr. (Uradno.) Spremenljivo, najprej od časa do časa gosti oblaki, zapadni veter, nekaj toplejše, bržčas že jutri sneg in znižanje temperature ter severozapadni vetrovi.

Odnošaji z Italijo.

Beograd, 29. februarja. (ML) Nocoj sta izdali naša in italijanska delegacija službeni komunike, v katerem se demantirajo vesti o nesporazumu med nami in Italijo. Pogajanja so prijateljska, vse nasprotne vesti so tendencijozne. Vse tri sekcije delegacij bodo nadaljevale svoje delo ter se pričakujejo tudi uspehi. Jutri dospe tudi predsednik italijanske delegacije Luciolli, ki edini ni bil prisoten, toda njegova odsotnost ni uplivala na razgovore.

Beograd, 29. februarja. (ML) Nocoj od 7. ure dalje se je vršila seja tretje sekcije naše in italijanske delegacije za sklepanje konvencije o železniškem prometu z Italijo pod predsedništvom Italijana Dellija. Seji so prisostvovali vsi delegati. Sprejetih je bilo v načelu 12 členov z nekaterimi manjšimi, takoj sprejetimi izpremembami načrta konvencije o splošnih železniških vprašanjih med nami in Italijo na podlagi sporazuma, sklenjenega v Rimu leta 1923. Prihodnja seja se vrši v pondeljek.

Hitlerjev proces.

Monakovo, 29. februarja. (K) Hitlerjev proces. V popoldanskem zasedanju je bil pozvan na zaslišanje general Ludendorff. Rekel je, da smatra zaobljubo bavarske državne brambe po bavarski državi kot upor in prelom ustave, četudi noče braniti weimarske ustave. Ludendorff se priznava kot nasprotnik marksističnih in komunističnih idej in s tem tudi kot nasprotnik židov. Poudarja, da je monarhist. Dinastije mu niso bile same sebi namen, temveč je on mnenja, da so dinastije zaradi ljudstva. Za njega pomeni generalni državni komisarijat prvi korak za rešitev nemškega vprašanja, četudi za nasilno rešitev. Svoj tri in pol ure trajajoči govor je končal z ugotovitvijo, da se je posrečilo rešiti ljudski pokret iz nezvestobe, izdajstva in umora. S krvjo mučenikov ojačen je dobil ta pokret nove sile. To je uspeh, ki ga neprijatelji tega pokreta niso hoteli in sicer dogodkov od 8. in 9. novembra. Mi nočemo renske zveze po milosti Francije in tudi ne države pod vplivom marksistične - židovske ali ultra - montanske sile, ampak hočemo Nemčijo, ki je last samo Nemcev.

REPUBLIKANSKA PROPAGANDA NA GRŠKEM.

Atene, 29. februarja. (Z) Kakor se doznava, je vojaška liga sklenila odposlati svoje delegate v Solun, da pozovejo tamošnjo posadko, da protestira proti vladini politiki in zahteva od vlade, da ali spremeni svojo politiko, ali pa demisijonira.

LITVINOVA IZJAVA.

Moskva, 29. febr. (K) Litvinov je o priliki obnove diplomatskih odnošajev med sovjetsko Rusijo in republiko Avstrijo izjavil zastopnikom dunajskega tiska sledeče: Sovjetska vlada je vedno z najiskrenejšo simpatijo spremljala prizadevanje avstrijskega ljudstva, da odstrani težke posledice mirovne pogodbe. Litvinov je ugotovil, da je Avstrija kot industrijski kontinentalni centrum zopet oživela in da kaže zopet zanimanje za ruske surovine.

Pred volilnim bojem v Franciji.

(Od našega stalnega pariškega dopisnika.)

ap. Pariz, 26. februarja.

Kakšen je notranje-politični položaj Francije na predvečer velikih volitev v aprilu ali maju 1924?

Poslednje debate v zbornici niso zapustile o strankarsko-politični grupaciji nobenega dvoma. Poleg tega so sklepi velikih provincijalnih kongresov, zlasti onih socijalistične in radikalno-socijalistične stranke popolnoma obvezni. Tabori so natančno ločeni, parole že izdane.

Najhujšo propagando vrši sedaj radikalna socijalistična stranka, čije predsednik je lyonski župan Herriot. Zunanje politično se njen program komaj razlikuje od programa sedanje vlade in je tudi popolnoma jasno, da niti ne more voditi kake bistveno drugačne politike. V inozemstvu, zlasti v bivšem sovražnem, se neredko pojavljajo silno čudne predstave in iluzije o eventuelnem prevzemu vlade radikalov. Naletel sem na Nemce, ki pričakujejo od Poincarejevega padca pravcato revolucijo. Toda ničesar ni bolj pogrešnega od tega mnenja. Nasprotno je treba vedno povdarjati: v Franciji je nemogoča vsaka vlada, pa najsi bi jo sestavili tudi socijalisti, ki bi vodila politiko, ki bi se listveno razlikovala od Poincarejeve. Znanjepolitične zahteve (reparacije in varščina), ki jih uveljavlja Francija od konca vojne dalje, so življenski pogoji narodnosti, ki jih ne more zatajiti nobena stranka. Niti komunistična Francija ne bi oprostila Nemčije njenih reparacijskih plačil. Edinole o metodah, ki naj se uporabljajo, se razlikujejo razne stranke: toda tudi tu kaže g. Poincare ravno v zadnjem času, da ni niti najmanj trmast. Prvi pogoj je dobra volja Nemčije; potem ne bo težko najti določne mednarodne garancije, ki bodo zajamčile reparacijska plačila, kakor tudi varstvo Francije.

Kljub junaški besedi, ki jo je izrekel Aristide Briand pred nekaj dnevi v Carcassonne, je težišče bodočih volitev mnogo manj v zunanji politiki kakor v notranji. G. Briand je govoril o razliki v metodi, ki ga loči od njegovega naslednika Poincareja. In vendar je bil on, ki je prvi izpregovoril besedo: »pest na tilnik«, ki je celo mobiliziral en letnik za ruhrsko ekspedicijo. Morda postane jutri zopet zunanji minister. Sredstva, ki jih bo potem uporabljal v mednarodni politiki se bodo razlikovala od sedanjih samo zato, ker se je svetovni položaj zelo izpremenil.

Veliki dogodek bodočega volilnega boja bo levičarski blok, za katerega so bili položeni končni kamni ravno v velikih provincijalnih zborovanjih socijalistične in radikalne stranke. Če natačno prečitamo proklamaciji obeh strank, se ne moremo otresti utisa, da tu ne gre za poroko iz ljubezni, niti za poroko iz razuma, temveč za razmerje zelo kratke življenske dobe, ki bo trajalo samo toliko časa, kolikor časa trajajo rože, samo eno jutro. V resnici bo sklenjen kartel samo za dan volitev. Takoj naslednji dan bodo šli sovražni bratje zopet svoja lastna pota, tako da ni jasno, kako bo mogoče sestaviti v slučaju zmage bodočo vlado.

Znane so točke, ki ločijo v notranji politiki levico od centra in desnice. Dve sta v glavnem: davki in vprašanje lajikov. Davčna politika »nacijonalnega bloka« levici ni dovolj radikalna in razlika je tu približno enaka, kakor v Angliji med konservativci in Labour Party. Veliko ime, ki ga držijo radikali v previdni rezervi, je Josip Caillaux, brez dvoma eden prvih evropskih finančnikov, toda kot politik nezanesljiv, omahujoč in pripravljen za vse pustolovščine. Če zmagajo radikali, bo vodil notranjo politiko ne Herriot, temveč Caillaux.

Kompliciranejše in težavnejše pa je vprašanje lajikov, ki se nanaša na odnošaje Francije do sv. stolice, na šolsko vprašanje in na povratek kongregacij. Levičarski blok zahteva striktno izvedbo zakona o ločitvi cerkve od države, kar bi moralo povzročiti v notranjosti nov kulturni boj, na zunaj pa bi zelo oškodovalo francoski ugled, zlasti v kolonijah. Da se noče noben odgovoren politik staviti na razpolago za tak eksperiment, leži na dlani.

Za določno prognozo je danes še prekmalu. Nacijonalni blok ima močno oporo v podeželskem prebivalstvu, v vseh patrijotičnih krogih in ne manje pri politično dalekovidnih vseh slojev. Levičarski blok se obrača na delavce, organizirane v CGT, zlasti na nezadovoljne sloje, ki predstavljajo v današnjih razmerah (draginja, vladne davčne odredbe itd.) naravno zelo močno maso. Morda bo lažje zmagati, kakor zmago izkoristiti; potem bodo morali nujno slediti kompromisi, ki bodo združili vse meščanske stranke v en sam blok.

Drobne vesti.

Za novega francoskega poslanika v Budimpešti je bil imenovan francoski poslanik v Tangerju, Carbonnel.

V Draždanih so zaprli ponarejevalca češkoslovaških 20 kronskih bankovcev, mesarja Riedla. Pri njem so našli 1500 falzifikatov.

Ogled Tutankhamenovega groba. — Egiptovska vlada je razglasila, da bo Tutankhamenov grob otvorjen dne 1. marca za javnost, ki bi si ga hotela ogledati.

Posle sovjetskega zastopstva v Pragi je prevzel dosedanji prvi tajnik Aleksandrovski. Dosedanji zastopnik Jurjenijev je bil, kakor znano, imenovan za poslanika v Rimu.

Memelsko vprašanje. Komisar Lige narodov, Nawis, se je izjavil za avtonomno memelsko oblast in proti njeni priključitvi Poljski.

Potniški vizumi so med Anglijo in Dansko odpravljeni.

Francoska žolta knjiga o ruhrski in renski politiki izide v nedeljo.

Proračun avstrijskih državnih železnic za leto 1924 izkazuje 81 milijard avstr. K deficita.

Češki parlament se sestane 6. marca.

V angleški zgornji zbornici bo predložil lord Parmoor zakonski načrt, ki se tiče ratifikacije mirovne pogodbe s Turčijo.

Državna konferenca angleških delavskih organizacij. Za časa angleške državne razstave se bo vršila državna konferenca strokovnih in političnih delavskih organizacij. Konferenca se bo vršila v Londonu in bo trajala več dni.

Fašistovska skupina 50 mož je naskočila sedež fašistovskih odpadnikov v Milanu in ga popolnoma razdjala.

Prosveta.

Jubilej Jana Svatopluka Macharja. Danes slavi prvak češke literature Jan Svatopluk Macher svojo šestdesetletnico. Njegovo literarno delo se lahko smatra za boj proti romantiki, ki je našla svoj največji izraz v Vrchlickemu in Haleku. V nasprotju s tema dvema je Machar češki glasnik realistične šole, ki je z vso ostrostjo nastopila proti političnemu in literarnemu romantizmu v češkem ljudskem življenju. V tem smislu je Machar, poln subjektivizma in pesimizma, usmeril svoje pero proti vsaki romantični in površni frazeologiji, kakor tudi proti krščanskemu romanticizmu, ki je zanj pomenjal nazadovanje človečanstva po silni in plodoviti antični dobi. Koncem minulega stoletja je bil Machar najtačji zagovornik češke radikalne mladine, ki je z vso silo nastopala za narodno politično in socijalno usmerjenost češkega javnega življenja. Machar je bil največji nasprotnik solzavega rodoljubarstva. Pesnitev »Tristium Vindobona« reprezentira Macharjevo politično liriko, kakor so njegovi »Božji bojevniki« zasnovani kot politična satira. Odgovarjajoč svojemu človečanskemu stališču in zastopajoč socijalni povdarek realizma, se je Machar potegoval predvsem za socijalno zapostavljene sloje svojega naroda. Macharjev antični kult je dobil izraza predvsem v njegovih potopisih in feljtonih o Italiji. V svoji knjigi »Rim« je ostro obsodil krščanstvo in poveličeval zdravo veličino antike. Svoje kulturno antikrščansko prepričanje je Macnar tudi praktično uveljavljal v odločnem boju proti češkemu klerikalizmu. Machar se je rodil 29. februarja 1864 v Kolinu, kjer je preživel vse kulturne, nacijonalne in socijalne krize svoje dobe, kar nam posebno duhovito očrtava v »Priznanju književnika«. Iz Kolina je odšel Machar na Dunaj, kjer je bil zaposlen kot bančn uradnik. Iz dunajske perspektive je nabolje lahko prosojal nedostatke češkega narodnega življenja. Svoja naziranja je priobčeval v nedeljskih podlistkih Masarykovega »Časa«. Za časa vojne je delil usodo z ostalimi češkimi intelektualci v avstrijskih ječah. Po prevratu je odšel v domovino, bil član prve narodne skupščine in bil pozneje imenovan za generalnega inšpektorja češkoslovaške armade.

Smetanova proslava v Narodnem gledališču. V proslavo stoletnice rojstva nesmrtnega Smetane priredi gledališka uprava dvoje slavnostnih predstav in sicer se poje danes v soboto zvečer ob pol 8. uri Smetanova opera »Poljub«. Pred začetkom opere oriše v kratkih besedah režiser gospod Debevec delovanje Smetanovo in njega odlični pomen za slovansko glasbo. V nedeljo popoldne ob 4. uri pa se vprizori kot druga slavnostna predstava opera »Prodana nevesta«. Posamezne vloge so zasedene po naših najboljših močeh, opera sama je pa tudi na novo inscenirana. V prvem dejanju plešejo polko gdč. Svobodova, baletni mojster g. Trobiš in baletni zbor. Plesno vložko v drugem dejanju izvajajo gdč. Svobodova in Vavpotičeva ter g. baletni mojster Trobiš. V tretjem dejanju pri prizoru komedijantov pa plešejo gdč. Svobodova, Vavpotičeva, Japljeva, Kalčenko in Mohar ter dve mladi plesalki. Občinstvo opozarjamo, da se vrši predstava »Prodana nevesta« popoldne ob 4. uri.

Spored VIII. muzikalnega predavanja, ki se vrši v nedeljo dne 2. marca 1924 v proslavo stoletnice rojstva slavnega češkega skladatelja Bedriha Smetane v Filharmonični dvorani ob 11. uri dop., obsega sledeče točke: 1. Bedrih Smetana: Njegovo življenje in delo, govori dvorni svetnik prof. dr. Josip Mantuani, 2. Bedrih Smetana: Nagovor kralja Vladislava iz opere »Dalibor«, poje g. Nikola Cvejič, operni pevec, 3. Bedrih Smetana: Večerne pesmi, poje gdč. Zdenka Zikova, operna pevka, 4. Bedrih Smetana: Iz moje domovine, I. in II. del, igra na gosli prof. Jan Šlais, na klavirju ga. prof. Ruža Šlaisova, 5. Bedrih Smetana: Arija iz opere »Prodana nevesta«, poje g. Marij Šimenc, operni pevec, 6. Bedrih Smetana: Vizija Zdenka iz opere »Dalibor«, igra na gosli prof. Jan. Šlais.

Od danes naprej so v predprodaji vstopnice za koncert Zveze godbenikov, ki se vrši v proslavo češkega skladatelja Bedriha Smetane v Unionski dvorani. Cene sedežem so: 30, 25, 20, 15, 12, 10 in 8 Din, stojišča 4 in 2 Din in se dobivajo v Matični knjigarni.

Tekom meseca marca pride v Ljubljano pevski zbor Glasbene Matice v Mariboru ter priredi tu v veliki dvorani »Ilona« svoj vokalni koncert, na katerem so izključno jugoslovanske skladbe. Spored izvaja pevski zbor 80 članic in članov, pod vodstvom svojega zborovodje ravnatelja Franja Topiča. Natančni datum še objavimo. Danes pa že kličemo mariborskim gostom dobrodošli v naši sredi.

„Jadran“ o sporazumu z Italijo.

Glasilo Jugoslovenske Nar. Obrane »Jadran« pravi v uvodnem članku o sklenjenem sporazumu med Italijo in Jugoslavijo sledeče:

»... Kadar sta dve državi v tako neposrednem sosedstvu kakor Italija in Jugoslavija, ni mogoče in tudi ne zaželjeno, da traja dolgo med njima neko ekvivično stanje, t. j. takšno, da se ne ve, če smo v miru ali v vojni.

Pet let je že, ko se med njimi in nami dogaja nekaj, kakor da smo v krvavem medsebojnem prepiru, kakor da bi bila med nami vojna.

Oni nam palijo hiše v Trstu in bijejo naše ljudi povsodi — eden njihov pomorski komandant pa je poginil od naše puške v Splitu.

Vprašanje Reke pa leži ko mora na naših prsih že peto leto, in z Reko tudi Baroš in Delta in ostalo, ker razven Reke nimamo ne enega modernega pristanišča, brez tega pa mora trpeti vsak izvoz tako, da zastaja naša trgovina in se vsled tega ne more naš denar povzpeti do one višine, do katere bi brez dvoma prišel, če bi se mogli naši pridelki vreči na svetovna tržišča — slaba valuta pa rodi draginjo, nezadovoljnost in punte.

Ponavljamo, mi ne vemo danes, kak je in kaj pomeni sklenjeni dogovor med nami in Italijo, niti ne vemo, kako dolgo naj traja.

Eno pa vendar vemo zelo dobro in vidimo zelo jasno in to je:

V naši hiši, v naši državi imamo toliko stvari, ki jih je treba popraviti, ugladiti in urediti, da je v naših očeh vsak ugovor dober, ki nam more jamčiti, *da bo nekoliko let mir* — in zato, če je z italijansko-jugoslovanskim ugovorom to nam v resnici zajamčeno, tedaj mi brez vsakega premišljevanja in brez vsakega straha kličemo:

»Naj živi jugoslovensko - italijanski sporazum!«

Tako »Jadran«, glasilo onih patrijotov, ki so edini omogočili, da je sploh mogel delovati jugoslovenski londonski odbor, tako »Jadran«, ki je bil vedno primer patrijotičnega lista!

Ali bo mar tudi »Jadranu« zalučil »Slovenec« očitek veleizdajstva, tisti »Slovenec«, ki je pisal za Avstrijo še tedaj, ko je »Jadran« že pobiral za srbske sirote in ko je propagiral v daljni tujini za Jugoslavijo?

Čakamo na odgovor!

Rakovskij o zunanji politiki SSSR.

Iz razgovora, ki ga je imel dopisnik ruskega berlinskega dnevnika »Nakanune« v nedeljo s Kristijanom Georgijevičem Rakovskim, chargé d'affaires Sovetskega Sojuza v Londonu, je predvsem razvidno, da se zunanja politika socijalistične države v bistvu in formalnostih prav nič ne razlikuje od one buržujskih vlad. Cilj ji je blaginja in veličina domovine ter prijateljski ali vsaj korektni odnošaji k silnim in imperativni k slabotnim sosedom; njena sredstva pa so vse umetnosti diplomacije in močna armada. Osnovna zadača SSSR, je dejal Rakovskij, je prijateljstvo z vsemi narodi, ne izvzemši Francije. Priznanje od strani Anglije je polno in nepreklicno, za prihodnji mesec napovedana rusko-angleška konferenca, ki jo bo na britanski strani vodil sam Macdonald ima nalogo, da ustvari pogoje za široko gospodar. sodelovanje z Anglijo. Vprašanje dolgov, odškodnin in protiodškodnin, ki je povzročilo največ spora, bo mogoče rešiti pod pogojem, da dobi Sojuz neobhodno mu potrebni trgovski in denarni kredit. V polmolku nemškega tiska k našemu zbližanju z Anglijo je vidna nezadovoljnost, pa brez povoda, ker nemško-ruski rapalliski dogovor ni in ne bo izgubil svojega pomena. Z zvezo narodov, čeprav nismo stopili vanjo, smo pripravljeni delati skupno v vprašanjih, ki se tičejo omejitve oboroževanja, seveda le pod pogojem, da bo omejitev za vsako državo proporcijonalna njenemu teritoriju in obrambni možnosti njenih meja ter obvezna za vse države. O rusko-rumunskem sporu je Rakovskij kategorično izjavil, da sovjetska vlada niti trenutek ni prenehala smatrati Besarabijo za last Sovjetskega Sojuza in da ima samo prebivalstvo Besarabije pravico razpolagati s svojo deželo. Namen naše zunanje politike je v prvi vrsti zaščita interesov SSSR, ne pa, da je prijetna tej ali oni državi. Na predstoječi dunajski konferenci bo treba Rumunji skupaj s Sovjetskim Sojuzom najti tako formo razrešitve besarabskega vprašanja, ki bi predvsem izhajala iz interesov same Besarabije. —

Iz Rusije.

Rusija plačuje v srebru. »Corriere della Sera« javlja, da je te dni ruska državna banka plačala prvič svoje obveznosti v srebru in državnih obveznicah. Tiskanje bankovcev je ustavljeno.

Avstrijsko-ruski odnošaji so obnovljeni. Za avstrijskega poslanika v Moskvi je imenovan dr. Pohl, ki je svoje posle že prevzel. V nekdanji ruski carski poslaniški palači na Dunaju je včeraj sovjetsko odposlanstvo prvič oficielno sprejemalo obiske.

Rdeča armada. Trockij je objavil članek, posvečen šestletnici obstoja rdeče armade. V tem članku pravi Trockij med drugim sledeče: Mednarodni položaj SSSR se je izboljšal. Ena država za drugo nas priznava ali se pa pripravlja nas priznati. Rdeča armada jemlje to na znanje, ona se je že davno naučila smatrati revolucijo kot najbolj zakonit temelj delavske države. Petkratno zmanjšana rdeča armada vstopa v 3. troletje svojega obstoja z globokim prepričanjem, da je domovini rdeča armada še vedno potrebna, kot straža neodvisnosti in daljnejšega razvitja SSSR.« — **Gruzinski** Izvrševalni odbor je objavil oklic, v katerem pravi: Gruzinska meščanska pokrajinska rdeča armada — verna straža neodvisnosti gruzinske sovjetske republike — je neoddeljiv del rdeče armade SSSR.

Železniška konvencija je bila po poročilu »Izvestij« podpisana med Rusijo, Estonsko in Latiško. Konvencija določuje direkten promet med omenjenimi državami in medsebojno uporabo tovornih vagonov.

V Moskvo je dospel prvi poljski poslanik Darovskij.

Rusija na svetovni razstavi. Sovjetska vlada se je odločila, da se udeleži Rusija svetovne razstave v Londonu v letu 1925.

Politične vesti.

= **Poizkus komunističnega prevrata na Estonskem** se je ponesrečil, ker je državna policija pravočasno dobila v roke nepobitne dokaze, da so estonski komunisti prejeli nad 1 milijon zlatih rubljev od III. internacijonale potom sovjetske misije v Revalu in je zato vlada pozaprla vse vodilne osebnosti komunistične stranke, med njimi več poslancev. Imeli so načrt, s pomočjo dveh rdečih estonskih polkov, ki bi vdrla preko meje, vreči sedanjo vlado in proglasiti zedinjenje s SSSR.

= **Kongres bolgarske radikalne stranke** je končal po poročilih iz Sofije z neuspehom. Predlagana resolucija radi svoje negotovosti ni zadovoljila niti desnice, niti levice. Radikalna stranka naj bi ohranila svojo samostojnost in lojalno podpirala demokratski zgovor. Fin. minister Todorov, podpredsednik sobranja Najdenov in dr. Fadenliecht so prijavili svoj izstop iz stranke. Min. predsednik Cankov je proglasil, da je resolucija v sedanji obliki nezadostna, ker morajo radikali odločno nastopiti skupaj z Zgovorom ali pa proti njemu.

= **Mac Donald skliče novo svetovno gospodarsko konferenco?** Iz Washingtona prihajajo vesti, da se sestane, ako bo dosežena poravnava reparačnega problema na temelju dela obeh reparacijskih komisij, vsesplošna gospodarska konferenca s sodelovanjem ameriške vlade. Njeno sklicanje bo najbrže prepuščeno britanskemu premjeru.

= **Razprava o narodnih manjšinah v madžarskem parlamentu.** O priliki razprave o zakonskem načrtu glede rabe jezika narodnih manjšin, ki med drugim določa, da morajo uradniki v krajih, kjer je razmerje med Madžari 1:5 znati manjšinski jezik, je nemški poslanec socijaldemokrat Knaller ostro napadel postopanje vlade z narodnimi manjšinami. Že pred vojno so bile druge narodnosti na Madžarskem izpostavljene najhujšim nasiljem od strani državnih organov. To se ni po vojni mnogo spremenilo in vlada prepoveduje društva z nedolžnim programom. V neki slovaški občini se je vršil proces proti 32 obtožencem, ki ne poznajo madžarskega jezika. Ko so zahtevali tomače, je sodišče to gladko odklonilo. Knallerja je desnica često prekinila in ga imenovala izdajalca.

= **Spor v moskovskem diplomatskem zboru.** »Corriere della Sera« pravi, da postaja spor med inozemskimi zastopniki v Moskvi vedno ostrejši. V medsebojnem prepiru so diplomati držav, ki so priznale sovjetsko državo, in diplomati ostalih držav. Zastopnike prvih je zunanji komisar te dni povabil na slavnosten banket. V ostalem pa vlada ne želi, da bi se razkol poglobil. Nasprotno namerava ustanoviti diplomatski klub, kjer bi imeli inozemski zastopniki priliko do osebnih stikov.

= **Turško-bolgarski odnošaji.** Te dni se je bolgarski zastopnik pri turški vladi Radov dalj časa razgovarjal z Adnanom glede obnovitve rednih diplomatskih odnošajev med obema državama. V kratkem se bodo vršila tozadevna uradna pogajanja.

= **Angleški predlog za kontrolo v Nemčiji.** Angleška vlada je poslala poslaniški konferenci predlog glede vojaške kontrole v Nemčiji. Po tem predlogu bi bila kontrolna komisija nadomeščena z garancijskim odborom, kakor obstoja že za mornarico in zrakoplovstvo. Svoje delovanje bi ta odbor pričel z inventarizacijo celokupne nemške vojaške sile. Predlog je bil odposlan medzavezniškemu vojaškemu odboru v Versaillesu, da poda svoje mnenje.

= **Karakterizacija Rankovića.** Z ozirom na Rankovićevo vlogo v Markovićevi aferi je priobčil »Beogradski Dnevnik« zanimivo karakterizacijo njegove osebe. Čičvarić se vprašuje, dali je Ranković mož takih moralnih kvalitet, ki mu dopuščajo, da igra vlogo nepristranskega sodnika? Na to vprašanje odgovarja z navedbo nekaterih afer, ki jih ima Ranković na vesti. Tako ga je spravila nekoč planina Boranja v neprijeten položaj. Kot poslanec samostojne stranke, ki je bila tedaj v vladi, bi moral glasovati za državni proračun. Ranković pa je obljubil svojim volilcem, da tega ne bo storil. Tedaj ga je pozval k sebi minister Drašković in mu pokazal kup aktov z naslovom »Boranja« — in Ranković je glasoval. Drugič spet je nagovarjal kmete, naj ne plačajo davkov in je bil radi tega l. 1899 obsojen. Tudi kot zasebnik je Ranković nasilne narave. Nekoč je nameril na nekega svojega nasprotnika samokres in bil obtožen radi poizkusa uboja; obsojen pa je bil samo radi poškodbe. Nadalje je bil nekoč obsojen radi preklinjanja boga in vere. Prizanašal pa ni tudi državnemu poglavarju in bil zato l. 1900 obsojen na petletno zatočenje, kazen, ki je pa radi pomilostitve ni prestal. Čičvarić je torej mnenja, da Ranković ni človek, ki bi mu bilo v moralnem pogledu dopuščeno kritiziranje drugih oseb

Volilno gibanje v Italiji

Prva in najvažnejša doba italijanskega volilnega boja je končana. S končnoveljavno redakcijo list so bili kandidati večinske liste takorekoč izvoljeni, čakati morajo samo še na izvolitev svojih 179 tovarišev manjšine, ki bodo pripadali najrazličnejšim strankam. Po novem volilnem zakonu italijanski narod pravzaprav ne voli več poslancev, marveč se samo izjavi za vlado ali opozicijo. In zadnje mu je vsekakor zelo otežkočeno. Ne glede na Milizia nazionale, ki bo baje stražila volilne kabine in na nasilje posameznih fašistovskih skupin nad svojimi političnimi nasprotniki, pomeni volilni zakon s svojo večinsko premijo in pomešanjem krajevnega z narodnim volilnim okrožjem velikansko prednost za vladne volilce, da je vsak boj brezuspešen. V volilnih okrožjih, kjer ima vlada dvetretjinsko večino, je postavila tudi manjšinske liste in v okrožjih, kjer je v manjšini, bo dobila kljub temu dve tretjini mandatov, ako se ji le posreči — in to je brezdvomno — da dobi v celi državi relativno večino ene četrtine. Tudi je kvocijent tak, da bodo zgubili opozicijonalci znatno število glasov v ostankih.

Z ozirom na fanatično nestrpljenost fašistovske stranke, ki je dosegla v vladnem tisku svoj vrhunec, je vsakdo, ki ne trobi v vladni rog istoveten z narodnim izdajalcem in protidržavnim elementom. Radi tega je razumljivo, da je večina italijanskih politikov liberalnega in demokratskega mišljenja, ki ni mogla z Mussolinijem in ni hotela priti na črne liste narodnih izdajalcev, zapustila javno življenje.

Seveda je moral tudi Mussolini precej popustiti. Pismo, ki ga je naslovil Orlando na svoje volilce, v katerem obsoja volilni zakon in zahteva, da ne pride do nobenih ustavnih sprememb, je bil grenek kelih, ki ga je moral izpiti Mussolini, ako je hotel da odnese večinska lista zmago v južnih pokrajinah države.

Čeravno se način bodoče sestave rimskega parlamenta ne strinja z duhom italijanske ustave, je Mussolini sestavil svoje liste zelo spretno. To pa ni bila pri takem številu kandidatov, od katerih se more le manjšina ponašati s svojimi sposobnostmi, posebno lahka naloga. Oziral se je torej na zadržanje kandidatov tekom vojne in tako vidimo, da je prepustil na listi precej prostora zastopnikom obeh mogočnih organizacij bojevnikov in vojnih invalidov. Poleg tega so v listi zastopani vsi sloji in poklici od učenjakov do zadnjega kolona. Od 356 kandidatov večinske liste je okoli sto mož nefašistov, ki pa bodo kompenzirani s poslanci, ki bodo izvoljeni v treh volilnih okrožjih na manjšinski listi.

Najboljše jamstvo za gotov uspeh vladne liste pa je velikanska razcepljenost opozicije. Nobeni opozicijonalni stranki sploh ni padlo v glavo, da bi postavila poleg večinske liste vlade svojo lastno večinsko listo. Boj se vrši torej samo v opoziciji za 179 manjšinskih kandidatov.

Meščanska šola v Žalcu

Pripravljalni odbor za zgradbo meščanske šole sklical je dne 17. februarja Žalčane k ponovnemu posvetovanju o zgradbi potrebnih prostorov za meščansko šolo, koja bi se morala sicer ukiniti, ker v sedanjem poslopju osnovne šole ni zadosti učnih sob. Odzvalo se je povoljno število Žalčanov. Načelnik kraj. šol. sveta je poročal o položaju in zahtevi višje šolske oblasti. Gospod župan je orisal dalekosežni pomen te šole za Žalec, kakor za celo Savinjsko dolino sploh. Povdarjal je, da se moramo vsi z vso vnemo poprijeti, da zgradimo potrebne prostore in tako ohranimo meščansko šolo našemu trgu. Dasi okoliške občine prav pridno pošiljajo svojo mladino v Žalec in se zavedajo velike važnosti meščanske šole, vendar kažejo le malo uvidevnosti tam, kjer so gmotne žrtve neizbežno potrebne. Prenapolnjenost celjskih meščanskih šol jim tudi niso neznane, kamor ne bo nihče sprejet od okoličanov v najbližnji bodočnosti. Mala občina si sama ne more naložiti tega bremena potom doklad, koje bi preobčutno zadele zlasti manj imovite sloje. Da se ohrani Žalcu in okolici ta prva slovenska meščanska šola iz predvojne dobe na bivšem Štajerskem, priborjena z največjimi napori in borbami od nam Slovencem skrajno sovražnega nemškega deželnega odbora, so se zborovalci odločili za zbiranje gradbenega sklada v gotovini in materijala ter poverili to važno zadačo novoizvoljenemu stavbnemu odboru. Sprejela se je soglasno nastopna resolucija:

Na sestanku v gostilni Kukec dne 17. februarja 1924 zbrani Žalčani izjavljajo, da bi pomenila ukinitev meščanske šole v Žalcu katastrofo na kulturnem in gospodarskem polju ne samo trga samega, ampak tudi cele Savinjske doline. V času stare Avstrije z najhujšimi napori priborjena edina slovenska meščanska šola ne sme pod nikakimi pogoji pasti, osobito, ker naj služi razmahu glavnega vira savinjskega blagostanja — našemu hmeljarstvu. Zaradi tega naprošamo merodajne činitelje, da zastavijo vse svoje moči, da se ta za nas neobhodno potrebni kulturni zavod obdrži in ž nim doseže končni cilj, imeti duševno in praktično izobraženo mladino, bodočnost našo in naših potomcev. Apeliramo na državo, da tudi ona priskoči temu zavodu na pomoč: kajti čim višja izobrazba, tem več uspeha, tem večja davčna moč v Savinjski dolini. Mi tukaj zbrani se zavežemo prispevati vsak po svoji moči k zgradbi in apeliramo na danes nenavzoče, da se tej naši akciji pridružijo in z odprtimi rokami podpirajo zgradbo našega prepotrebnega učnega zavoda.

KINO MATICA

28., 29./II. 1., 2./III.
Zopet velik film!
„Beneški fornaretto“.
Ljudska legenda iz preteklosti Beneške.

KINO MATICA

Dnevne vesti.

Ljubljana, 29. februarja 1924.

VRNITEV SLOVENSKIH RUDARJEV IZ WESTFALSKEGA.

V DOMOVINO STA DOSPELA LEOPOLD DOLINŠEK IN ANTON ŠALAMON KOT DELEGATA »ZVEZE SLOVENCEV V HAMBORNU IN OKOLICI«, DA POSKUSITA ORGANIZIRATI PRESELITEV NAŠIH ROJAKOV IZ WESTFALSKEGA V DOMOVINO. INTERVENIRALA BOSTA PRI NAŠIH OBLASTIH, DA SE DOVOLI VRAČAJOČIM SE RUDARJEM PROSTA VOŽNJA NE LE ZA OSEBE, MARVEČ TUDI ZA NAJPOTREBNEJŠE POHIŠTVO, — EDINO PREMOŽENJE DELAVCEV, KATEREGA SI V DOMOVINI, KER SO POPOLNOMA OBUBOŽANI, NE BODO MOGLI PRIPRAVITI, — IN OBISKALA BOSTA RAZLIČNA INDUSTRIJSKA PODJETJA, DA SE PREPRIČATA, KOLIKO NAŠIH SLOVENSKIH ROJAKOV IZ WESTFALSKEGA DOBI V DOMOVINI LAHKO DELO IN STANOVANJE IN POD KAKIMI DELOVNIMI POGOJI.

VSA DOMOVINA POZDRAVLJA VRAČAJOČE SE WESTFALSKE SLOVENCE TER UPAMO, DA BODO NAŠLI V DOMOVINI DOBRA SRCA IN ODPRTE ROKE.

— **Trboveljska premogokopna družba in narodna skupščina.** Tožbe, s katerimi zahteva Trbov. prem. družba pred okrajnim sodiščem v Laškem, da izpraznejo od nje odpuščeni delavci takoj stanovanja, trajajo dalje kljub soglasnem sklepu narodne skupščine, da naj vlada primora Trbov. prem. družbo, da sprejme odpuščene delavce nazaj na delo. Dne 10. marca t. l. se bo vršila pred okrajnim sodiščem v Laškem zopet razprava v teh pravdah. Trb. prem. družba noče sprejeti nazaj odpuščenih delavcev ter je to utemeljevala pri večini s tem, da so bili člani ali odborniki strokovne organizacije Zveze rudarskih delavcev«. Bivši odborniki »Zveze« so pa že vsi odpotovali na Francosko. Zato zadostuje sedaj Trbov. prem. družbi glede ostalih odpuščenih delavcev, ki se potegujejo še za službo pri njej, ugovor n. pr. da se delavec v delavskem gibanju sicer ni udejstvoval, da ga pa kljub temu družba smatra kot zaupnika in hujskača. Enemu rudarju, katerega je sprejela družba leta 1922 v delo, pa po tem času ne more drugega očitati, kakor da je na nekem shodu stopil na oder ter obžalovai medsebojne prepire rudarjev ter da je s tem agitiral za enoten nastop delavcev.« — Prepuščamo sodbo javnosti, ako pomenijo ali ne pomenijo takšni izgovori Trbov. prem. družbe in njeno nadaljevanje tožb proti odpuščenim delavcem na takojšnjo izpraznitev stanovanj, roganje narodni skupščini, ministrstvu za šume in rude in celokupni vladi!

— **SKS je zvezana z radikali. NSS se je prodala radikalom,** to je edin argument, ki ga imajo bledi generali pri »Jutru« proti »Narodnemu Dnevniku«. Pa še ta edin argument je v časih, ko je stopil posl. Pucelj oficijelno v zemljoradniški klub in ko je SKS oficijelno zastopana v glavnem odboru zemljorad. stranke, najbolj opozicijonalne stranke v skupščini, tako očitno lažnjiv, da ni niti lažnjiv, temveč le smešen. Da bodo mladinski generali še bolj smešni, še enkrat spominjamo na slučaj »Prager Presse«, ki je glasilo ne samo 4, temveč celo petih strank. Ampak na Češkem se vendarle še ni našel tepec, drugega izraza res ne moremo rabiti, ki bi vsled tega trdil, da so se vsled skupnega izdajanja »Prager Presse« zvezali socijalni demokrati z mladočehi. Tak modrijan se je našel edinole v »Jutru« in njegovi zaspani podružnici — »Slov. Narodu«.

— **Ata Narod so se spravili včeraj na filozofijo o političnih grupah. Treba priznati, da je za pusten čas Narodova filozofija zelo uporabna.** Naj damo par primerov. Tako je sfilozofiral ata Narod, da je narodni socijalizem len in oseben. Dobra je ta, da so pojmi leni in osebni! Krasne cvetke je poznala Narodova filozofija tudi o samostojni kmetijski stranki. Da povemo najlepšo: »Kmet se je naveličal politike v aktivnem smislu besede,« pravi ata Narod. Ali je morebiti hotel s tem reči »Slovenski Narod«, da si želi kmet pasivno politiko? Morda ono, ki je pomenila zanj trpljenje? Ata Narod je svojo pustno filozofijo vtaknil sicer v uvodnik, ampak kljub temu se je mi ne bi upali uvrstiti niti v rubriko: Za kratek čas. Tako nedresna je! Zato naj ta kratek odgovor zadostuje.

— **Smrt predsednika beograjske borze.** V sredo, dne 27. t. m. ob 4. pop. je umrl predsednik beograjske borze, bankir Dragomir Radulović, ki je bil v poslovnem svetu naše države splošno poznana osebnost. Vzrok njegove smrti je bila srčna napaka. V znamenju sožalja je odredil v četrtek predsednik zagrebške borze dr. Švrljuga pet minut trajajoči odmor v borznem poslovanju na zagrebški borzi.

— **Član naše delegacije v reparacijski komisiji v Parizu** Vujić, je odpotoval v New York, da uredi v Severni Ameriki vprašanje raznih dolgov naše države.

— **Priglas vseh inženirjev: Po naredbi Predsedništva ministrskega sveta,** Sekretarijata Saveza Zemaljske Odbrane, pozivajo se vsi inženirji strojne, kemične in stavbene odnosno arhitektske stroke — stanujoči, ozir. nameščeni v Ljubljani v tovarnah ali drugih ustanovah, brez razlike podanstva — da se v roku treh dni, ozir. najkasneje do 5. marca t. l. v dopoldanskem času zglase pri Oblastni inspekciji dela v Ljubljani, Gosposvetska cesta štev. 9 (župnišče evangeljske cerkve). Podati so podatki: o starosti, pristojnosti, sedanje, ozir. prejšnje zaposljevanje. — Šef inspekcije dela: Ing. Domainko.

— **Prikrojevalni tečaj za čevljarje.** »Narodno socijalna strokovna zveza« v Ljubljani priredi letos več **popolnoma brezplačnih prikrojevalnih tečajev za čevljarsko stroko.** — Ti tečaji se bodo vršili v raznih mestih in trgih Slovenije. Prvi tečaj se otvori v torek, 25. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v društvenih prostorih »Bratstva« v Narodnem domu v Ljubljani. Nadaljnje pojasnila daje »Narodno socijalna strokovna zveza« v Ljubljani, Narodni dom I. nadstr. **Na ta naslov naj se pošljejo tudi priglasi reflektantov za ta tečaj do 15. marca t. l.** Razpise drugih podeželskih tečajev bomo objavili pozneje.

— **Šestnajstleten fant iz zasedenega ozemlja** išče mesta tekača, kolporterja, sluge ali kaj sličnega. Cenjene ponudbe je poslati Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Pred Škofijo 21-I.

— **Dijaki, ki žele študirati v Ameriki.** Iz Beograda se poroča, da je amerikansko poslaništvo obvestilo naš izseljeniški komisarijat, da dobe dijaki, ki žele študirati v Ameriki potno dovoljenje tudi v slučaju, **če je izseljeniška kvota že izčrpana.**

— **Samomor Rusa.** V Beogradu se je obesil inž. Evgenij Sergijević Snolovjev. Sodi se, da se je ruski emigrant obesil vsled bede, ker se je pri njem našlo zapiske, iz katerih sledi, da je imel 320.— Din mesečnih dohodkov. S temi dohodki se gotovo ni mogel najskromnejše preživljati.

— **Požari v Mostarju.** Zadnje tedne je nastalo v Mostarju vse polno požarov. Goreli so pa pričele po večini hiše, katere so bile zavarovane proti požaru za večje vsote. Oblasti so zaprle več oseb, za katere se sumi, da so zanetile požar. Sarajevske filijalke zavarovalnih družb so razveljavile velik del zavarovalnih pogodb, nanašajočih se na Mostar, ker je v tem mestu zadnje mesece zgorelo več zavarovanih objektov, kakor v vsakem drugem večjem mestu države.

— **Ljubavna drama v Osijeku.** Pri odvetniku dr. Milankoviću je bila dalje časa zaposlena 19 letna Poljakinja Viktorija Kluš. Deklica je bila izredno lepa in je marsikateremu mladeniču zmešala glavo. Pred 8 meseci se je seznanila s 24 letnim Pavlom Takačem, železniškim uradnikom, ki se je smrtno zaljubil v lepo Viktorijo in ji zagrozil, da jo bo ubil, če se ne bo odzvala njegovi ljubezni. Viktorija pa o ponudbah mladega Pavla ni hotela ničesar slišati in mu je odločno prepovedala, da jo še katerikrat nagovori. Pavel Takač je pa navzlic prepovedi še vedno hodil za Viktorijo Kluš. Dne 26. t. m. je Viktorijo došel Pavel Takač ravno v trenotku, ko je odšla iz pisarne dr. Milankoviča po opravkih. Takač je ustavil Viktorijo in jo še enkrat vprašal, če hoče biti njegova. Viktorija mu je odgovorila, da ne, na kar je Takač potegnil iz žepa revolver in jo ustrelil. Po izvršenem ubojstvu, je Takač pobegnil v madžarsko Redfalo, se tamkaj opil in ustrelil v prsa. Mladi Pavel in lepa Poljakinja se sedaj nahajata v bolnici in se vsled zadobljenih strelov borita s smrtjo.

— **V kavarni pozabila dete.** Pretekle dni se je dogodil v neki tržaški kavarni slučaj nenavadne »raztresenosti«. Ko so zvečer po policijski uri pospravljali kavarno, so našli poleg one izmed gostilniških miz velik omot, ki je izgledal, kakor hleb kruha zavit v platno. Ko so kavarniški nastavljenci razvili omot, so na svoje veliko presenečenje opazili, da v omotu ni hleb kruha, ampak lepo dete. Kavarnar je oddal dojenčka v bolnico. Po poizvedovanju se je pa prihodnji dan dognalo, da pripada dete neki Androni Gusion, ki je zaslišana izjavila, da je pri odhodu iz kavarne »pozabila« vzeti dojenčka s seboj.

Ljubljana.

— **Izrabljanje brezposelne bede v strankarske svrhe.** Izšel je oklic naslovljen brezposelnim!« Oklic je podpisal neki »Odbor za pomoč brezposelnim v Ljubljani«. Točneje se ta »odbor« ni označil in se ve le toliko, da uraduje v Šelenburgovi ulici št. 6, kamor vabi brezposelne, da se oglase v svrho popisa. V Šelenburgovi ulici št. 6 se nahaja socijalno-demokratična strokovna komisija, ki je identična z »Odborom za pomoč brezposelnim«. Več kot čudno se nam zdi, zakaj se strokovna komisija ne podpiše s pravim naslovom, da bi vsak brezposelni vedel, s kom da ima opravka. Pa ja ne misli strokovna komisija z brezimenim odborom zbegavati enotno akcijo brezposelnih in kovati iz tega političen kapital. Mogoče se pisarna v Šelenburgovi ulici čuti zelo blizu socijalno političnemu uradu na mestnem magistratu, ki ima po sklepu občinskega sveta za brezposelne večjo svoto na razpolago. Če gospodje s svojim »odborom« računajo na to zvezo, so se korenito uračunali. Brezposelna beda ni stvar ene grupe, ampak splošno delavska zadeva. V politične svrhe se beda brezposelnih ne bo izrabljala. Ako ima strokovna komisija resno voljo sodelovati pri pomoči brezposelnim, potem se naj priključi »Akcijskemu odboru za obrambo pravic ročnih in duševnih delavcev«, ki je kot odbor v s c h ostalih strokovnih organizacij gotovo bolj upravičen, izvesti akcijo za pomoč brezposelnim, kakor pa separatistična Strokovna komisija.

— **Ljudska visoka šola v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 2. marca ob 10. uri dop. v zborničnI dvorani na univerzi j a v n o, vsakomur dostopno predavanje o naslednjem predmetu: **Narodno gospodarstvo kot del človeške kulture.** Predava g. univ. prof. dr. **A. Bilimović.**

— **Zaključek srbo-hrvaškega tečaja «Bratstva« v Ljubljani** se je vršil v četrtek, 28. t. m. v šoli na Grabnu. Ob zaključku so se vršili izpiti obiskovalcev tečaja, katerim je prisostvoval delegat ministrstva prosvete g. inspektor dr. Janko Logar, ki je ob zaključku nagovoril zbrano učiteljstvo in obiskovalce ter jim na uspehih čestital. Pri nagovoru se je nadvse pohvalno izrazil o kulturnem delovanju »Bratstva«, ki je edino kulturno društvo, katero je v Sloveniji otvorilo brezplačne srbo-hrvaške tečaje. Od zbranih obiskovalcev se je poslovil načelnik šolskega odseka »Bratstva«, kakor tudi učitelj g. Milošević. Imenom obiskovalcev se je učiteljstvu zahvalil na trudu g. dr. Mlekuš. Srbo-hrvaški tečaj »Bratstva« je trajal pet mesecev in se je vršil v mestni šoli na Grabnu. Na tečaju so podučevale tri učne moči in sicer učiteljici ga. Angela K r a v o s - o v a, gdč. Stana V u č k o v i ć e v a in g. Kristifor M i l o š e v i ć. »Bratstvo« otvori v letošnjem šolskem letu ponovne brezplačne srbo-hrvaške tečaje, nakar že sedaj opozarjamo interesente. — Obiskovalci srbo-hrvaškega tečaja »Bratstva« dobe lahko potrdila o obiskovanju tečaja pri načelniku v tajništvu Narodno-socijalne strokovne zveze v Narodnem domu, I. nadstr. desno vsak dan od 9. do 12. ure in popoldne od 3. do 6. ure. — Odbor.

— **»Velesejma«** (maškarade Sokolskega društva v Ljubljani), ki se vrši na pustni torek v vseh prostorih »Narodnega doma«, udeležijo se tudi mednarodne tekmovalne vrste: svojo udeležbo so prijavili doslej francoski in belgijski gimnasti, celo iz daljnega Alžira prispe vrsta telovadcev pod vodstvom Ahmed bega, ki bo med odmorom izvajala svoje vratolomne vaje. Svojo udeležbo sta prijavila tudi dva svetovna rokoborca. Iz prijav, ki pa še vedno prihajajo, je posneti, da bo ta prireditev najzanimivejša v letošnji dolgi predpustni dobi. Zategadelj naj nikdo ne zamudi preskrbeti si pravočasno vstopnico, ker je njih število omejeno.

— **Policijske ovadbe.** V zadnjih 24 urah so bile vložene tele ovadbe: 1 radi tatvine, 7 radi prestopka cestno policijskega reda, 1 radi policijske ure, 2 radi zglasilnih predpisov, 1 radi nezgode in 1 radi nedostojnega vedenja.

— **Priprave za »Zeleni gaj«, maškeradni ples Narodne čitalnice Sp. Šiška,** ki se vrši v soboto 1. marca t. l. so dovršene. Dvorana pri Valjevcu je vsa v zelenju, skrivnostne ložce, pa so bajno razsvetljene. Polno zanimivosti obeta biti sestanek mask, ker jih je prijavljenih že vse polno iz vseh krajev sveta. Torej nasvidenje v »Zelenem gaju«.

— **Iz zaporov letnišnice deželnega sodišča v Ljubljani** sta dne 29. febr. 1924 pobegnila v civilni obleki preiskovanca, nevarna vlomilca **Smolnikar** Viktor, sedlar, srednje velik, močne postave, okroglega obraza in Vinko Roš, slikar, postave srednje, las temno-rujavih.

— **Ukradena zlatnina.** V Kolodvorski ulici št. 6 je bilo ukradeno mesarskemu pomočniku Antonu Debeljaku iz spalne sobe: zlata verižica, srebrna ura in zlat prstan; vrednost 5000 Din.

— **Tatvina na Kodeljevem.** Delavcu Mihaelu Jerebiču, ki dela in stanuje v gradu na Kodeljevem je bilo ukradeno v času od 25. febr. do 28. febr. iz omare v njegovi spalnici 800 Din gotovine.

— **Najden embrio.** V postranskem rokavu Ljubljanice pod Stapami je našel Ivance Groznik še nerazvito dete starо okrog 6 mesecev. Embrio je prinesla voda brškone iz Ljubljane; pokopali so ga v D. M. v Polju.

— **Prepoden vlomilec.** V podstrešju hiše Vogelne ulice štev. 5. so zasačili neznanega moškega. Posrečilo pa se mu je, da je pobegnil predno so ga prijeli. Neznanec je okrog 25 let star, srednje postave, obrit, oblečen v dolgo zimsko suknjo s športno čepico. Drugi dan so ga zopet videli pred hišo, pa je zopet pravočasno izginil.

Maribor.

— **Predavanje.** V Ljudski univerzi predava v pondeljek 3. t. m. ob pol 8. uri zvečer prof. Franc Škof o postanku svetovja.

— **Smrtna kosa.** Umrl je upokojeni nadstražnik Jurij Matoševič.

— **Drago popivanje.** V četrtek 28. t. m. je večja družba moških in žensk popivala v neki tukajšnji gostilni. Ko je neka mesarica, ki je bila z družbo, hotela plačati, je opazila, da ji je izginil znesek 250 Din, ki ga je malo poprej položila na mizo. Sporočila je stvar gostilničarki, katera je zahtevala, da se preiščeio žepi vse družbe in še sosednjega omizja. Gostje so se spravili v sosednjo sobo, kjer se je izvršila preiskava brez vsakega uspeha. Mesarica je slabe volje zapustila gostilno.

— **Opera »Čarostrelec«.** — Premijera opere »Čarostrelec«, ki se je uprizorila v četrtek zvečer v razprodanem Narodnem gledališču, je prav povoljno uspela in je žela pri občinstvu mnogo priznanja.

Celje.

— **Izpred okrožnega sodišča.** Svoj čas smo poročali, da je v celjski javni bolnici umrl na poškodbah z nožem posestnik Vizovšek iz Trboveli, katerega je neznanec ponoči napadel in zabodel. Storilca so izsledili v osebi rudarja Ivana Ambroža iz Trbovelj. Pred okrožnim sodiščem se je moral radi svojega zločina zagovarjati in je bil vsled svojega zagovora obsojen radi pregreška zoper varnost življenja na 8 mesecev težke ječe.

— **Račune bivšega Narodnega sveta** je komisija v Ljubljani odobrila in podelila članom istega absolutorij. Na predlog predsednika Narodnega sveta g. dr. Kalana se je ugotovilo, da preostalo premoženje pripada celjski Dijaški kuhinji.

— **Mestni magistrat** je poslal te dni v podpis reverze hišnim posestnikom, na hišah katerih se izvršujejo električne instalacije. Elektrifikacija dobro napreduje. Transformator pri tovarni Westen je že postavljen, sedaj se gradi že drugi na prostoru javne bolnice.

— **Južno vreme** je nastalo pri nas. Sneg se je pričel topiti in je upati, da dobimo v kratkem tople pomladanske dni.

Dopisi.

Dolnja Lendava. Prekmurski kmet nam je pred dvema mesecema prorokoval sledeče: »Znajo gospoudje, ešče bou lejpa zima, potem bou pa jako hüda zima.« In res je tako! Izgleda, kakor da bi nas hotelo zamesti. — Minulo soboto se je poročil sodnik dr. **Rihard Tomšič** z ugledno domačinko gospico Jolando Hadrovičevo. Bilo srečno! — Iz lendavskega potoka sta potegnila ribiča nekega D r a v e c a, polj. čuvaja iz Treh mlinov. Možakar si ga je bil čez dan preveč privoščil, na večer proti domu idoč, pa je zašel v vodo, kjer je utonil. — Na madžarski meji so tolovaji ubili očeta šestero otrok, odvzeli so mu nov klobuk in palico, dalje so do golega slekli neko žensko in enega fanta.

Borzna poročila.

Z a g r e b, 29. febr. (Z) Devize. Dunaj 0.1118—0.1138, Dunaj, ček 0.1116—0.1136, Budimpešta 0.15—0.18, Italija, izplačilo 340.55—343.55, Italija, ček 340.40—343.40, London, izplačilo 340.75—343.75, London, ček 340.50—343.50, New York, kabel 79.125—80.125, New York, ček 79—80, Pariz 333.65—338.65, Praga 229.65—232.65, Praga, ček 229—232, Švica 1373—1383. Valute. Dolarji 77.875—78.875, avstrijske krone 0—0.1135, češkoslovaške krone 0—229.

B e o g r a d, 29. febr. (Z) Devize. Dunaj 0.1123—1125, Budimpešta 0.175—0185, Bukarešta 42—42.50, Ženeva 1370—1380, London 341.90—342, Italija 342—342.50, New York 79.25—79.50, Pariz 335—336, Praga 231—231.50, Sofija 58—60, Solun, zaključek 137.

C u r i h, 29. febr. New York 577.25, London 24.84, Pariz 24.17, Milan 24.85, Praga 16.7625, Budimpešta 0.0130, Bukarešta 3.05, Beograd 7.2625, Sofija 4.35, Dunaj 0.008125.

B e r l i n, 29. febr. (V milijonih.) Dunaj 67.842, Milan 181.545, Praga 122.193, Pariz 176.558, London 18,054.750, New York 4,189.500, Curih 728.175, Beograd 56.378.

P r a g a, 29. febr. Dunaj 4.83, Berlin 7.73, Rim 151.50, avstrijske krone 4.87, italijanske lire 154.25, Budimpešta 6.60, Pariz 146.875, London 150.425, New York 35.10, Curih 608.50, Beograd 44.30.

D u n a j, 29. febr. Devize. Beograd 890—894, Berlin 15.30—15.90, Bukarešta 374—376, London 304.900—305.900, Milan 3044—3056, New York 70.935—71.185, Pariz 2987—3004, Praga 2051-2061, Sofija 526-530, Curih 12.275—12.325. Valute. Dolarji 70.860—71.260, bolgarski levi 508—516, nemške marke 14.90—15.50, angleški funti 303.100—304.700, francoski franki 2980—3010, italijanske lire 3050—3070, jugoslovenski dinarji 883—889, romunski leji 368—372, švicarski franki 12.210—12.290, češkoslovaške krone 2037—2053, madžarske krone 0.97—1.07.

Gospodarstvo.

Nemške reparacije naši državi.

Med delegati naše vlade in delegatom berlinske vlade g. Kuntze-jem se vodijo te dni v Beogradu pogajanja radi nemških reparacij naši državi. Kakor znano, je Nemčija svoj čas ustavila vse dobave v naravi, češ da je plačilno nesposobna ter jih odložila na nedoločen čas.

Sedaj se vodijo pogajanja, da se nadaljujejo prejšnje dobave. Naša vlada je s temi dobavami računala in bi zato naše obnovitveno delo popolnoma zastalo, če v polni meri prestanejo nemške materijalne dobave.

Iz nastopanja nemškega delegata v Beogradu je razvidno, da skuša vso stvar zavleči. Namen te taktike leži na dlani. Nemčija hoče v dolgih debatah poskusiti vzbuditi pri zaveznikih prepričanje, da res ne more izplačati svojega 120 milijard. dolga in da se ji mora ta dolg na vsak način znižati. Da bi dosegla to znižanje, se poslužuje vseh sredstev, ki si jih more izmisliti. Nemčija računa, da se ji bo njena namera posrečila, da bodo cenili njeno plačilno sposobnost in da jo bodo ocenili nižje, kakor pa znaša njen dolg. V tem slučaju bi se morale znižati tudi njene obveznosti napram naši državi in zato skuša g. Kunze zavleči sporazum med obema vladama do tega trenutka.

Najbrž pa ima Nemčija s tem zavlačevanjem še drug namen. G. Kunze namreč sedaj samo nekako poizveduje za natančno stališče naše vlade, — ki je res naročila svojim delegatom, naj bodo skrajno konciljantni, da bi se nam ne moglo očitati trdovratnosti — in šele, kadar bo natančno poučen, bo katerih mej bi bila pripravljena naša delegacija popustiti, bo odpotoval v Berlin, da dobi natančna navodila svoje vlade.

V namenu zavlačevanja pregovorov podpirajo nemško vlado tudi nemski industrijci. Nemčija se namreč izgovarja, da ne more dobavljati več stvarnih dobav, ker ji nemški industrijci ne dobavljajo več materijala, dokler je v zastanku z izplačilom za prejšnje dobave. Sicer se ne da natančno doghati, da-li so nemški industrijci ustavili svoji državi dobave sami ali pa morda na migljaj iz Berlina, gotovo pa je, da se Nemčija opira v velikem delu ravno na to dejstvo.

Če pomislimo na vse one dokaze neiskrenosti, ki smo jih doživeli do sedaj z Nemčijo mi in naši zavezniki, potem nam mora biti jasno, da ne zasleduje Nemčija drugega cilja, kakor da se znebi svojih obveznosti. To pa tem bolj, ker imajo danes v Nemčiji glavno besedo ravno industrijci in velekapitalisti sploh, ki skušajo odvrniti vsa bremena s sebe. Dokaz je med drugim tudi to, da plačujejo danes v Nemčiji najrevnejše plasti naroda in obubožani srednji stan devet desetin vseh davkov, dočim prispeva industrija in velekapital, ki sta delala v dobi inflacije naravnost vrtoglave dobičke, samo en desetino vseh davkov. Siromašni sloji poginjajo in se duše v svoji revščini, industrija pa kupuje cele ogromne industrije v drugih državah in živi, kakor mali bog v Franciji. Zato so umevna prizadevanja denarnih velemagnatov, da se izognejo vseh obveznosti, zato zahtevajo in kriče ti ljudje, da naj se oceni plačilna sposobnost Nemčije, ker upajo, da ne bo mogoče ugotoviti vseh ogromnih nemških kapitalov, ki se nahajajo pod firmo inozemskega kapitala v Nemčiji in v vseh drugih državah.

Toda mi smo trdno uverjeni, da se Nemcem njihove hinavske nakane ne bodo posrečile in da bodo morali poravnati škodo, ki so jo povzročili po vsej Evropi in izven nje s svojo imperijalistično politiko. Če bi bili zmagali Nemci, potem ni niti najmanjšega dvoma — saj se najdejo vedno novi dokazi za to — da bi Nemci sploh ne pripustili nobene diskusije o tem, dali in kdaj in kako se ima plačati od njih dikdrana odškodnina.

Razgovori v Beogradu se nadaljujejo. Naša vlada je pozvala v komisijo za razpravljanje o nemških dobavah tudi šefa naše delegacije v reparacijski komisiji, g. Boškovića, ki prispe v kratkem v Beograd. S tem je pokazala naša vlada največjo konciljantnost — ki pa dvomimo, da bo našla umevanje in odziv v Nemčiji. Nemčija iskrenosti ni poznala in je ne pozna tudi sedaj.

Tržna poročila.

ŽIVINA.

Beograd, 27 febr. — Pitani voli in biki 13—16, srednji 10—12, liferantski 8—9, ovce 7—8 dinarjev za kg žive teže. Svinje (srbska ali banatska postaja) (100—120) 22—23.50, (nad 150 kg) 24—25, (preko 180 kg) 25.50—26.50, mršave svinje 26—28 dinarjev. V Beogradu in okolici Subotice 1.50—2 dinarja dražje pri kg.

Dunaj, 28. februarja. Goveja živina: dogon 405 glav (83 iz Jugoslavije); promet živahen, cene nespremenjene. Svinje: dogon 495 glav (211 mesnatih in 284 debelih). Notirajo debele 23—28.5, mesnate 23—26.5 tisoč avstrijskih kron.

Novi Sad, 27. februarja. Voli 10—13, teleta 17—19, ovce 8—9, janjci 20—22, debele svinje 24—26 D za kg žive teže.

Budimpešta, 27. februarja. (V tisočih madžarskih kron.) Voli 7—13, krave (boljše vrste) 10—11, lahke svinje 18—22.5, srednje 22—24.5, težke 24—26.5 za 1 kg žive teže.

ŽITO.

Dunaj, 27. februarja. Pšenica domača 2350 avstrijskih kron, rumunska 1.60 češkoslovaških kron, pštanska 1.40 češkoslovaških kron, rž domača in madžarska 2075 avstrijskih kron, rumunska 10.50 hol. goldinarjev, oves madžarski 3.50 dolarjev, koruza 10.30—10.50 hol. gold. Beli fižol rumunski 7.50 dolarjev.

Budimpešta, 27. februarja. (V tisočih madžarskih kron.) Pšenica 258—272, rž 220—225, ječmen za krmo 235—240, za pivovarne 260—265, oves 235—245, koruza 200—210, otrobi 150—155, lucerna 8—9.

MAST.

Zagreb, 27. februarja. Mast, domača v sodih po 200 kg 35 D, (po 100 kg) 35.25 D, (po 50 kg) 35.50 za 1 kg. Soljena slanina 56, suha 40—42, prekajena šunka 50—60, salama 100—110 D za 1 kg.

Beograd, 27. febr. Mast 35—38, slanina 31—32, suho meso 30—32, prekajena šunka 70—80, salama 90—110 za 1 kg na debelo.

Milan, 27. februarja. Amerikanska slanina v zabojih po 250 kg 750—800 lir, domača slanina 970—1015, ameriška mast v sodih 600—620 lir, brazilijanska mast v pločevinastih posodah po 20—50 kg 530—545 lir, domača mast 645—690 lir za 100 kg.

MLEKO.

Beograd, 27. februarja. Sladko mleko 5—6, kisło 10—12, maslo 60—80, topljeno 50—60, sir 28—34, somborski sir 26—30 D.

Zagreb, 27. februarja. Cene mleku in proizvodom so ostale nelzpremenjene.

Novi Sad, 27. februarja. Mleko 3.50—4, smetana 20—35, sir 12—16, čajno maslo 76—80, maslo za kuhanje 50—60 dinarjev za liter odnosno kilogram.

× **Izplačilo kuponov 7%-nega investicijskega posojila** 15. marca t. l. prične rok za izplačevanje petega kupona 7% posojila iz leta 1921. Narodna banka je dobila za izplačilo 18 milijonov dinarjev. Izplačevanje se bo vršilo pri istih zavodih, kakor dosedaj, namreč pri finančnih upravah, bankah posojil, sindikata, pri čekovnih zavodih in poštnih zavodih, finančnih delegacijah in davčnih uradih; poleg tega bo izplačevala te kupone tudi generalna direkcija državnih dolgov.

× **Proti inozemski udeležbi pri državnih dobavah.** Beograjska industrijska zbornica je prejela proteste industrijcev iz vseh delov naše države proti udeležbi inozemcev pri državnih dobavah. Po členu 85 zakona o državnem računovodstvu se smejo oddajati državne dobave inozemcem samo v slučaju, da dotičnega materijala ne more dobaviti domača industrija.

× **Metalurgična in opekarniška sekcija industrijske zbornice v Beogradu.** Te dni sta bili ustanovljeni pri beograjski industrijski zbornici sekciji za metalurgično in opekarniško industrijo.

× **Vzpostavitev prometa z Reko.** Po obvestilu direkcije državnih železnic je bil otvorjen z 28 februarjem potniški promet z Reko. Med Zagrebom gl. kolodvor in Reko bodo obratovali sledeči vlaki: Brzovlak 302—302 a iz Zagreba 7 h 35 min. na Reko 13 h 20 min. Potniški vlak 310—310 a iz Zagreba 8 h 50 min., na Reko 17 h 10 min. Potniški 312—312 a iz Zagreba 23 h 10 min., na Reko 7 h 20 min. Brzovlak 301 a —301 z Reke 13 h 55 min., v Zagreb 20 h. Potniški 311 a —311 z Reke 20 h 25 min., v Zagreb 5 h 25 min. Potniški 313 a —313 z Reke 8 h 43 min., v Zagreb 17 h 50 min.

× **Projekt o izkoriščanju vodnih sil** v naši državi je bil te dni izdelan v poljedelskem ministrstvu. Sedaj so projekt dobili posamezni ministri v izjavo, potem pa bo predložen narodni skupščini.

× **Preprečene mahinacije trgovcev v Barošu in na Delti.** Nekateri trgovci so nakopičili ogromne zaloge blaga v Barošu in Delti v mnenju, da bo to blago ostalo po evakuaciji nezacarinjeno. Na ta način bi dobili dotični trgovci ogromne neupravičene dobičke na škodo naše države in ostalega trgovstva v državi. Njihovo namero pa je preprečil finančni minister, ki je odredil, da mora plačati vse blago tujega izvora v Barošu in Delti carino in ostale predpisane dajatve.

× **Prijave dolgov in terjatev v Avstriji** iz časa pred 1. marcem 1919 »Službene Novine« priobčujejo v štev. 43 vse, ki imajo svoj domicil, bivališče ali zakonski sedež na teritoriju naše države, da v svojem lastnem interesu takoj prijavijo svoje dolgove in terjatve napram Avstriji, ki jih imajo iz časa izpred 1. marca 1919 v tujih valutah ali v zlatu — izvzemši avstro-ogrskih kron — in sicer pri fizičnih ali juističnih osebah, ki imajo svoj domicil, bivališče ali zakonski sedež na teritoriju avstrijske republike. Prijave je poslati naravnost trgovinskemu ministrstvu, oddelku za kreditne ustanove in zavarovanja. V prijavi je točno navesti ime in priimek upnika in dolžnika, valuto in znesek dolga, odnosno terjatve, obresnо mero, kdaj je dolg ali terjatev nastala, kaj služi za pokritje, če so se vodila dosedaj kaka pogajanja o poravnavi odnosno izplačilu, s kakšnim uspehom, kakor tudi vse ostale važne podatke.

× **Okrožnica beograjske industrijske zbornice.** Beograjska industrijska zbornica je poslala vsem industrijskim predstavništvom v državi posebno okrožnico, v kateri prosi za mnenje o trgovinski pogodbi, ki se sedaj sklepa med našo državo in Italijo.

— **Podpirajmo primorske dijake.** »Dijaška Matica« v Trstu si je nadela težko nalogo zbirati denarna sredstva, da bi se omogočil študij dijakom, ki so se odločili ostati na Primorskem in posvetiti svoje znanje napredku in obrambi našega naroda. Pomena te važne ustanove se zavedajo vsi sloji na Primorskem in podpirajo društvo po svojih finančnih močeh. Tudi mi lahko prinesemo svoj obolus na oltar narodno-obrambnega dela s tem, da posetimo sobotni elitni ples primorskih naprednih akademikov v Narodnem domu. Ker je vstop dovoljen samo proti vabilu, naj se obrnejo vsi oni, ki bi bili slučajno prezrti, na g. jur. Marca v Akademskem kolegiju. Pričakujemo, da bo udeležba z ozirom na namen prireditve in tudi z ozirom na prireditev samo, ki obeta biti zelo lepa in domača, obilna.

— **Listnica uredništva.** Gospod Jakob B. Celje se obvešča, da se naroča Jadranska Straža pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani in po knjigarnah.

Iz strankarskega življenja.

Sestanek organizacije NSS v Kranju se vrši dne 5. marca. Ker so na dnevnem redu važna vprašanja je udeležba dolžnost vsakega, da se sestanka točno udeleži. Kraj in čas bosta pravočasno objavljena.

Današnje prireditve:

V Ljubljani:

Drama: Ob 3. uri pop.: »Mogočni prstan«. Dijaška predstava. Izven.

Opera: »Poljub«. Slavnostna predstava. Izven.

Kino Matica: »Beneški fornaretto«. Ljudska legenda iz preteklosti Benetk.

Kino Ideal: »Vihar«. Drama v petih dejanjih, v glavni vlogi House Peters.

Kino Ljubljana dvor: »Zveri«. Najgrozovitejši film sezije.

V Mariboru:

Narodno gledališče: Ob 7. uri zvečer: »Mogočni prstan«. Red B.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani:

Tekoči teden: Lekarna Trnkoci na Mestnem trgu in Ramor pri glavnem kolodvoru.

Henry Murger 52

La Bohème.

Prizori iz življenja ciganov.

(Nadaljevanje.)

Osem dni po tej večerji je Marcel zvedel, v katero galerijo je prišla njegova slika. Ko je šel skozi predmestje Saint-Honoré, se je ustavil v gruči ljudi, ki je radovedno gledala, kot je bilo videti, kako pribijajo znamenje nad neko prodajalno. To znamenje ni bilo nič drugega kot Marcelova slika, ki jo je bil prodal Médicis trgovcu z delikatesami. Samo da je bil »Prehod čez Rdeče morje« še nekoliko spremenjen in imel nov naslov. Pridejali so mu bili še parnik in imenoval se je: Pri pristanišču v Marseilleu. Ko so odkrili sliko, so radovedneži zagnali laskave ovacije. Tako se je Marcel vzradoščen od tega triumfa vrtel na peti in mrmral: »Ljudski glas, božji glas.«

XVII.

Toaleta gracij.

Gospodična Mimi, ki je imela navado, da je zjutraj jako dolgo spala, se je zbudila nekega jutra točno ob desetih in se je, kot je bilo videti, jako začudila, ko ni videla Rudolfa poleg sebe, pa tudi ne v sobi. Prejšnji večer, preden je legla spat, ga je videla pri njegovi pisalni mizi, kjer je hotel prebiti noč pri izredno literarnem delu, ki so ga bili pri njem naročili; mladi Mimi je bilo posebno na tem, da ga dovrši. Zares ji je bil dal pesnik upanje, da ji bo s sadovi svojega truda kupil neko pomladansko obleko, čiji kos je bila nekega dne zapazila »Pri dveh opicah«, prodajalni znamenitih novosti, pred katero je Mimi pogosto prihajala, da je v svoji nečimernosti občudovala izložbo. Odkar je bilo torej zadevno delo začeto, je Mimi prav nestrpno imela vedno v mislih, kako napreduje. Večkrat je stopila k Rudolfu, ko je pisal, se mu z glavo sklonila čez rame in ga resno vprašala:

»No, ali napreduje moja obleka?«

»En rokav je že, bodi mirna!« je odgovoril Rudolf.

Ko je Mimi nekega dne slišala, kako je Rudolf dlesknil s prsti, kar je navadno pomenilo, da je zadovoljen s svojim delom, se je naglo vzdignila na postelji, pomolila rjavo glavo skozi zastore ter vzkliknila: »Je moja obleka končana?«

»Glej!« je odgovoril Rudolf in ji pokazal štiri velike strani, pokrite z gostimi črtami, pravkar sem končal život.«

»Kaka sreča!« je dejala Mimi; »napraviti je treba le še krilo. Koliko je treba takih strani, da se napravi krilo?«

»Kakor je; ker pa nisi velika, boš dobila z desetimi stranmi po petdeset vrst s tridesetimi črkami dostojno krilo.«

»Res je, da nisem velika,« je resno odvrnila Mimi; vendar pa se ne bi smelo videti, da je nama bilo žal blaga: sedaj nosijo zelo ohlapne obleke in rada bi imela lepe gube, da bo šumelo, ko bom hodila.«

»Dobro,« je resno odgovoril Rudolf, »dal bom v vsako vrsto deset črk več, pa bo šumelo.«

In Mimi je zopet srečno zaspala.

Ker je bila tako neprevidna, da je govorila svojima prijateljicama, gospodičnama Musetti in Femiji, o lepi obleki, ki jo ji namerava Rudolf kupiti, ti dve mladi osebi nista zamudili prilike, da bi ne bili povedali Marcelu in Schaunardu o radodarnosti njunega prijatelja napram svoji ljubici; tej zaupljivosti je sledil nedvoumen poziv, naj posnemata zgled pesnikov.

»To se pravi,« je pristavila gospodična Musette in vlekla Marcela za brke, »to se pravi, če bo šlo tako še osem dni, bom primorana, izposoditi si od tebe hlače, da bom mogla iti z doma.«

»Enajst frankov so mi dolžni v neki dobri hiši,« je odgovoril Marcel; «če bom dobil nazaj ta denar, ga bom porabil za to, da ti kupim figovo pero po najnovejši modi.«

»Pa jaz?« je vprašala Femija Schaunarda. »Moja jutro obleka (ni mogla izgovoriti jutranja obleka) razpada.«

Tu je potegnil Schaunard iz žepa tri groše, jih dal svoji ljubici in ji rekel:

»Na, da si kupiš šivanko in sukanec! Popravi svojo jutro obleko, to ti bo v pouk in zabavo, utile dulci.«

Kljub temu sta se Marcel in Rudolf na zelo tajnem zborovanju dogovorila z Schaunardom, da se bo vsakdo potrudil, da zadovolji upravičeno nečimernost svoje ljubice.

»Malenkost že okrasi te uboge deklice,« je rekel Rudolf, »to malenkost pa morajo imeti. Že nekaj časa lepe umetnosti in literatura dobro nesejo, zaslužimo skoraj toliko kot postreščki.«

»Res je, da se ne morem pritoževati,« ga je prekinil Marcel; »lepe umetnosti gredo kot namazane, človek bi mislil, da živimo pod Leonom X.«

»Zares,« je dejal Rudolf, »Musette mi je rekla, da hodiš že osem dni zjutraj z doma in se vračaš zvečer. Imaš res delo?«

»Moj dragi, imenitno delo, ki mi ga je preskrbel Médicis. V vojašnici Ave Maria rišem portrete za osem granadirjev, ki so naročili pri meni svoje slike po šest frankov, za podobnost jim jamčim eno leto kot pri urah. Upam, da dobim ves polk. Sploh pa je bil moj namen, okinčati Musette, ko me plača Médicis, kajti z njim sem se pogodil, ne s svojimi modeli.«

»Jaz pa,« je malomarno dejal Schaunard, »imam dve sto frankov na dobrem, ne da bi kdo za to vedel.«

»Za vraga, dvigni jih!« je rekel Rudolf.

»V dveh ali treh dneh mislim iti ponje,« je povzel Schaunard. »Ne tajim vam, da se nameravam udati nekaterim svojim strastem, ko bom prišel od blagajne. Tu blizu pri starinarju je obleka iz nankina in lovski rog, ki me že dolgo časa bode v oči: to si bom gotovo podaril.«

»Toda,« sta vprašala obenem Marcel in Rudolf, »od kod upaš, da boš dobil to veliko glavnico?«

(Nadaljevanje)

Izpred sodišča.

NEPOŠTEN VAJENEC.

Trgovec Jakob Končar v Cirknici se je skril neko jutro v svojo trgovino in je opazoval svojega vajenca I. Pantarja. Fant se je zjutraj najpreje pošteno najedel in se pokrepčal s čašico žganja. Na to je prišla neka deklica iz soseščine, s katero se je dečko prav dobro razumel. Ne da bi dekle kaj naročilo, ji je naložil dečko v košaro mast, moko, kavo, sladkor, sir in drugo špecerijo. Dekle je odšlo in se kmalu vrnilo zopet s prazno košaro. Toda drugič jo gospodar ni več pustil napolniti. Napravil je škontracijo svoje trgovine in je ugotovil, da mu manjka za okroglo 13.000 D raznega špecerijskega blaga. Dečko je priznal, da je ukradel, razdal, sam porabil in pojedel za 700 D raznega blaga. Ukradeno blago je dajal tudi neki Kraničevi in sicer za plačilo, ki mu je prala perilo. Z ozirom na priznanje ga je obsodilo sodišče samo na 5 tednov težke ječe.

NERODEN SLEPAR.

Hlapec Peter Birk, doma iz Krtine pri Domžalah, uslužben v tvrdki Klein je ponaredil na tovornem listu vsoto 139 Din 90 p najprej v 239 Din 90 p, nato pa zopet v 159 Din 90 p. Dalje je na avizi drugega tovornega lista ponaredil iz vsote 19 Din 10 p in jih predložil svojemu gospodarju. Blago je došlo iz steklarne v Zagorju. Klein je opazil nerodno popravo na listih in se je informiral pri železnici, ker je mislil, da je zagrešila napako železnica. In tako je prišla njegova sleparija na dan. Ker je fant vso škodo povrnil, goljufijo skesano priznal in je drugače na dobrem glasu, je bil obsojen samo na 3 mesece težke ječe.

NEPOŠTEN HLAPEC.

Franc Časar iz Babnika, občina Ivanjci pri Dol. Lendavi je služil za hlapca pri županu Karlu Avbelnu pri Sv. Lenartu. Dne 15. febr. je ukradel Janezu Frasu kožuh in ga skril pod plahto, katero je položil na njegovega konja. Iz hleva kjer je pa spal, je vzel Čarugu hranilno knjižico, glasečo se na manjšo vsoto denarja. Časar je bil za svoje tatvine obsojen pri okr. sodišču v Mariboru na 6 tednov težke ječe.

TAT IN GOLJUF.

Delavec Štefan Fajfer iz Vel. Nedelje, je ukradel v graščini nemškega viteškega reda platno, radi česar so ga zaprli v Ormožu. V celici ormoških zaporov je pa Fajfer skopal v zid luknjo, skozi katero je ušel na prosto. Komaj je bil prost ječe, je odšel k Rudolfu Benku in mu rekel, da ga pošiljata Barbara Benko in njena hči, ki sta tudi v zaporih in prosita, da jima bi poslal obleko, pijačo in denar v zapor. Vse to se naj pa izroči njemu, ki bo že preskrbel, da pridejo zahtevane stvari zaprtima v roke. Slučaj je pa hotel, da sta tudi Barbara Benko in njena hči pobegnili iz zaporov in se nahajali v stanovališču Rudolfa Benka še predno je prišel tja Fajfer. Nameravana goljufija se torej Štefanu Fajferju ni posrečila. Za beg iz zapora in za poizkus goljufije se je imel Fajfer zagovarjati pri okrožnem sodišču v Mariboru, kjer je 27. t. m. pri razpravi vse priznal in bil obsojen na 1 leto ječe.

VELIKI PUSTNI KORZO
v Ljubljani - hotel „Union“
SLAVČEVA MASKARADA
2. III. 1924

Kronika.

k **Utopljen novorojenček.** V stoječi vodi Studenčnici v Sp. Hajdini so našli utopljenega novorojenčka moškega spola. Zdravniki so ugotovili, da je bil otrok živ rojen, normalno razvit in živ v vodo vržen. Dete je bilo zavito samo v malo sivo cunjo, izrezano iz hrbta ženske bluze.

k **Pobegnil je.** Od svojega mojstra čevljarja Antona Omersa v Krškem je pobegnil 20 letni Martin Rodman iz Sp. Pohancev pri Artičah. — Iz občinskih zaporov v Kranju je pobegnil 40 letni Ivan Baloh, doma od Sv. Lucije. Begunec je nekoliko slaboumen in skrajno nevaren človek.

k **V Poljanah** je bilo ukradeno iz podstrešja posestnika Antona Rutarja 15 kosov suhega mesa, 15 kg masti in ocvirkov, prazno vrečo in 3 jopiče v skupni vrednosti 1400 D. Enega izmed tatov in nekega Odona Šešeka iz Rateč so že prijeli, njegov tovariš, katerega pa Šešek neče izdati, je pobegnil.

k **Razne nesreče.** Pri pritrjevanju tračnic na ljutomerski železnici je odletel delavcu Alojziju Antoliču košček ostrega kamna tako silno v levo oko, da mu ga je prebil. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico. — Pri tehnični upravi bitomenskega brušenja v Ormožu je padel delavcu Matiji Kavčiču hlod na desno nogo in mu jo je zlomil na več kraljih. Prepeljali so ga v bolnico v Ormož. — Pri sodarski zadrugi na Češnjici se je sodar Franc Demšar pri krožni žagi nevarno obrezal po levi roki. — Jože Zadnikar, dninar pri tvrdki »Slograd« v Tržiču je na poti tako nesrečno padel, da se je poškodoval na desni nogi in po obrazu.

k **Pogreša se** od 18. febr. 18 letna dekle Marija Rotarjeva iz Pasete pri Trbovljah. Dekle je bolj majhne postave, dobro razvita, črnih las, oblečena v rižasto krilo s črnim plaščem in ima zlate uhane z rdečimi kroglijcami. Dekle je šlo v Trbovlje nakupovat razne potrebščine in se ni več vrnilo. — Iz Sp. Brnika pri Cerkljah je odšel od doma neznano kam 23 letni Andrej Stare. Fant je velike vitke postave, bled, kostanjevih las, brez brk in črnih oči.

Lastnik:
Konzorcij »Narodnega Dnevnika«.
Glavni in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.
Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Dolžnost
trgovcev je, da posetijo
VIII. mednar. vzorčni velesejm v Pragi
16. — 23. marca.

Poljedelski stroji
Mlini
Žage
Gatri
Lokomobile na bencin sesalni plin in paro
Motorji
Opekarne

Krožne peči
Stroji za cementne izdelke
Vsakovrstne sušilnice
Transmisije
Mlinsko kamenje umetno in naravno

Lastna livarna železa in kovin

K. & R. Ježek, Maribor.
Centrala: Blansko (Č. S. R.).
Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Ali si član Jugoslovenske Matice?

1. zelo močni
2. krasna oblika
3. lahka hoja
4. nizke cene
imajo čevlji veletrgovine
R. Stermecki, Celje
s klinci podbite čevlje iz kravine, teletine in boksa izdelajo domači čevljarji.
Cenik zastonj. Trgovci engros cene.

Išče se za takoj ali pozneje
stanovanje
z dvema ali tremi sobami v Ljubljani
Posredovalec dobi nagrado.
Ponudbe pod „Stanovanje“ na upravo lista.

Izreden užitek boš imel
če si privoščiš rimsko čašo
STAREGA LJUTOMERSKEGA BURGUNDCA
(letnik 1921)
v restavraciji na glavnem kolodvoru v Ljubljani.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5·—; vsaka nadaljna beseda 25 para z davščino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Kupi se
večja množina vsakovrstnih steklenic od črnila — Ponudbe na upravo lista.

Korespondentinja
z znanjem italijanskega, nemškega in slovenskega jezika ter strojepisja išče službe za popoldanske ure. Cenj. dopisi naj se pošljejo upravi pod šifro »Korespondenca«.

Dva vagona mrve,
suhe, lepe, zelene, poljudno množino proda za ceno po dogovoru takoj Franc Ribnikar, mesar, Hrastnik ob Savi

Veleposestvo, 100 oralov, polovico gozda 5,000.000 K z grajščino
Vila, 3 orale parka, takoj prosto stanovanje.
Posestva od 3 do 900 oralov z inventarjem, ži. vino, grajščino ali vilo.
Gostilna z ali brez posestva.
Trgovske in stanovanjske hiše.
Žaga z mlinom ter posestvo.
Pekarija s hišo, dobro mesto, proda realitetna pisarna Zagorski, Maribor, Barvarska ul. 3.

Samostojen trgovec
z lastno trgovsko hišo želi znanja z gospodično, ki bi posedovala večji kapital za povečanje trgovine. Ponudbe je vposlati pod »Mirni dom 32« na upravo lista

Hromatična harmonika
dobro ohranjena, firme Fidel Socin, Bozen, se proda za ceno po dogovoru. — Naslov pove uprava lista.

Mlad gospod
želi znanja v svrho ženitve z mlado gospodično ali vdovo brez otrok, staro 25—30 let. Premoženje postranska stvar. Sem v stalni državni službi. Ozira se le na resne ponudbe s sliko, ki se na željo vrne. Tajnost zajamčena. Ponudbe pod šifro »Rdeči nagelj 140« na upravo lista.

Prazno sobico
v okolici trga Tabor išče mirna gospodična, ki je celi dan odsotna in ki bi bila pripravljena dati kot protiuslugo šivalni stroj na razpolago. Cenjene ponudbe pod »Mirna« na upravo lista.

Št. 145
»Jutr. Novosti« z dne 27. julija l. 1923 nujno potrebujem. Odda naj se proti nagradi v upravi »Nar. Dnevnika«.

Stanovanje,
3 sobe, kuhinja, pritikline, centrum Ljubljane, najlepša lega, zamenjam dogovorno za 4 sobe, kuhinjo pritikline. Takojšnje ponudbe pod „4 sobe“ na upr. l.

Mladenič
ta čas bolničar, vešč v vseh bolniških poslih, marljiv in pošten, išče primerne službe. Gre tudi kot sluga, vratar oziroma kaj sličnega. — Ponudbe prosi pod »Marljivost«, Krško, poštno ležeče.

Upravitelja pisarne
po možnosti s pravno izobrazbo, ki ima tudi organizatorične sposobnosti, iščemo proti primerni mesečni plači. Ponudbe naj se pošljejo na upravo lista pod »Upravitelj«. Reflektanti bodo morali pri upravi »Nar. Dnevnika« odgovoriti na nekatera strogo diskretna vprašanja.

Pes, izvrsten čuvaj
(na verigi) se ugodno proda Albin Koman, — Vižmarje 33, pošta Št. Vid nad Ljubljano.

Mizarski poslovodja
oženjen, Jugoslovan, z inozemsko prakso, dober risar, govori več jezikov, išče mesta za takoj ali s 1. aprilom. Cenj. ponudbe prosi na Mihajlovič, poslovodja, Zagreb, Paromlinska c. 75.

Družabnik,
ki bo osebno sodeloval pri trgovskem podjetju, se išče. Ponudbe pod »Merkur« na Aloma Company, Ljubljana.

Čebulček in korenjevo seme
kupujemo. Sever & Komp. — Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Kupim,
zamenjam, ocenjujem in prevzamem v komisijsko prodajo poštne znamke, star kovan denar, starine, in sicer posamezno in zbirke. Osobito iščem znamke na pismih iz trgovske korespondence ter aktov (1850—74). Nuber, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5, II. nadstr.

Karo
je varstvena znamka, priznano najboljših in najtrpežnejših čevljev. Dragotin Roglič, Maribor, Koroška c. 19, lastne delavnice in ročno delo.

Potnika
po Sloveniji dobro vpeljanega s plačo in dnevnicami se sprejme. Ponudbe pod »Kavcija Din 10.000« na Aloma Company, Ljubljana

Nov frak
s telovnikom se zelo ugodno proda. — Naslov pove uprava lista.

Gramofon
s 13 ploščami, pet slovenskih komadov, skoraj nov se ceno proda. — Ivan Kurnik, mizar, Hrastnik ob S.

Meblovana soba
s hrano se odda v bližini Tabora. Naslov v upravi lista.

Mladenič
s 6 gimnazijskimi razredi išče kakršnekoli službe, eventuelno tudi za krajšo dobo. Cenjene ponudbe pod »Zanesljiv«.

Pisarniškega vodjo
sprejme agentura v Ljubljani. Prednost oni, ki položе kavelјo. Ponudbe pod »Eksistenca« na Aloma Company, Ljubljana.

Mali oglasi imajo uspeh!

Najcenejše nove in rabljene
pisalne stroje
v specijalni mehanični delavnici za popravo pisalnih, računskih, razmnoževalnih in kopirnih strojev.
Ludvik Baraga, Ljubljana,
Šelenburgova ulica 6./I.
Barvne trakove, karbon—indigo papir ter vse druge potrebščine. Pisarniška oprema vedno v zalogi.

Pozor! Pozor!
ZIMSKI
VOZNI RED
vseh železniških, poštnih in avtomobilnih prog v Sloveniji
s priključitvijo na inozemske proge, z kurzno karto Slovenije v merilu 1:475.000.

Vsebina:

I. **Splošni del:** Cene za poštne vožnje. Železniške tarifa za prevoz potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoščke. Kolkovine. Konzulati. Poštne pristojbine. Pristojbine za železniške nosače. Važne telefonske številke.
II. **Železniški vozni redi:** Direktni, spalni in jedilni vozovi. Odhod in prihod vseh potniških vlakov. Pregled vseh železniških prog.
III. **Pocestni vozni redi:** Poštni, avtomobilni.
IV. **Seznam postaj.**
V. **Priloga:** Kurzna karta Slovenije v merilu 1 : 475 000 z vsemi železniškimi progami in postajami, vse poštne in avtomobilne proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav oziroma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno 8·— Din.
Direktna naročila sprejema
Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, Wolfova ul. št. 1.